

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

23 mei 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

WIJZIGING ONDER DE VASTE LEDEN VAN EEN COMMISSIE

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE STAATSHERVORMING EN HET BRUSSELAKKOORD

Inhoud

Nr. 48

Woensdag 23 mei 2001
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Samenstelling van een commissie	
Wijziging onder de vaste leden	1
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de staats Hervorming en het Brusselakkoord	1
Sprekers : de heren Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Luc Van den Brande en André Denys, mevrouw Mieke Van Hecke en mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Robert Voorhamme, Ludo Sannen, Sven Gatz en Chris Vandenbroeke, minister Bert Anciaux en minister-president Patrick Dewael	
Moties van aanbeveling	29
Regeling van de werkzaamheden	29

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Niki De Gryze, Anny De Maght-Aelbrecht, Boudevijn Laloo : gezondheidsredenen ;

Peter Gysbrechts : buitenslands ;

Herman De Loor : ambtsverplichtingen ;

Filip Dewinter, Johan Sauwens : familieverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE**Wijziging onder de vaste leden**

De voorzitter : Voor de VU&ID-fractie is :

- in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie de heer Van Grembergen als vast lid vervangen door de heer Dirk De Cock.

ACTUALITEITSDEBAT**Actualiteitsdebat over de staatshervorming en het Brusselakkoord**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de staatshervorming en het Brusselakkoord.

De bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, er hangt dezer dagen een bijzonder rare sfeer in de Wetstraat. Iedereen vraagt zich af of er in de Kamer een tweederdemeerderheid gevonden zal worden voor het Lambermontakkoord. Elke dag worden de telramen bovengehaald : wie zal zich onthouden, wie zal tegenstemmen ?

Er worden slagen onder de gordel uitgedeeld, ook in het Vlaams Parlement. Vorige week was er de zaak-Sauwens, de verklaringen van partijvoorzitter Janssens. Gisteren heeft de voorzitter van de VLD een uppercut verkocht aan de SP en Agalev. Vandaag lees ik in een bevriende krant dat de 'mayonnaise in de Vlaamse regering zit'. De heer Van der Kelen zegt dat de mot erin zit. Men is zich aan het profileren voor nieuwe verkiezingen. (*Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael*)

Wij zijn er klaar voor. Een katholiek moet altijd klaar zijn om naar de hemel te gaan. Ons zieltje moet altijd wit zijn. (*Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren*)

Mijnheer Vermeiren, u moet maar proberen mijnheer De Gucht op eenzelfde lijn te zetten als minister-president Dewael en minister Van Mechelen. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Minister Anciaux, wacht maar. Straks heb ik het ook over u. Bij u gaat alles goed en is alles opgelost. U bent zelfs euforisch.

Voor premier Verhofstadt is er niets aan de hand. Alles is oké : Madame de la marquise, tout va très bien. Men vraagt ons waar we het eigenlijk over hebben.

Ook minister-president Dewael maakt zich weinig zorgen. Vorige vrijdag las ik in een interview in de Financieel-Economische Tijd dat wat in de komende dagen, weken of maanden ook gebeurt in de Volksunie, de Vlaamse regering niet in gevaar komt. Hij vindt dat hij goed zit, dat hij een meerderheid heeft in het parlement.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Van Rompuy, u zit niet goed, hé ?

De heer Eric Van Rompuy : Wij zitten zeer goed. Wij zitten in een zetel op het balkon toe te kijken. Elke dag zien we nieuwe ontwikkelingen in het schouwspel. We krijgen zelfs aanbiedingen van de

Van Rompuy

VLD-voorzitter, los van wat de minister-president zegt. Mijnheer de gewezen minister-president, het klopt toch dat we voelen dat we weer meetellen.

Mijnheer de minister-president, in september verklaarde u dat u uw politiek lot verbond aan een Vlaamse doorbraak. Op 3 januari stelde u dat voor het einde van dit jaar de fiscale autonomie moest worden doorgevoerd, anders had uw regering geen bestaansrecht meer. In het Laatste Nieuws stond de titel : 'Politieke doorbraak essentieel voor het voortbestaan van de Vlaamse regering'. We horen daar nog zeer weinig over. Koppelt u het lot van de regering nog steeds aan die zogenaamde doorbraak, aan de goedkeuring van het Lambermontakkoord ?

U geeft zelfs raad aan de Volksunie. U zegt dat u het grootst mogelijke respect hebt voor het democratisch Vlaams-nationalisme. Mijnheer Vandembroeke en mijnheer Van Dijck, hij vraagt zich echter wel af of het Vlaams-nationalisme nog een voldoende basis is om een partij op te bouwen. Dat zegt de minister-president ten aanzien van een partij van de meerderheid. Dit is een niet mis te verstane verwijzing naar de groep-Bourgeois. Dat zijn de 'schoften', de 'sluipmoordenaars', de 'kommaneukers', de 'wegbereiders van het extreem-rechts'. *(Opmerkingen)*

Ik citeer nochtans de heer Schiltz, minister Anciaux, en anderen. Deze mensen worden vandaag plots opgevrijd. Een paar dagen geleden kregen ze verwijten te verduren. Nu is men echter terug 'on speaking terms'. De PSC zal het akkoord immers niet goedkeuren. Joëlle houdt stand. Ze heeft gezegd dat ze de regering niet zal depanneren. Men heeft geprobeerd een alternatieve meerderheid te vinden. Daarvoor is men niet naar de CVP gestapt, omdat iedereen wist dat dat toch zou mislukken. Men heeft het geprobeerd bij de PSC, maar Joëlle heeft voet bij stuk gehouden en verklaard dat de PSC het akkoord niet zal goedkeuren.

Bijgevolg probeert men de harde woorden voor de dissidenten in de Volksunie terug in te trekken. De kommaneukers, schriftgeleerden, sluipmoordenaars, en schoften zijn weer salonfähig. Het was allemaal niet zo bedoeld. Iedereen laat zich wel eens gaan. Nu moeten de rangen worden gesloten, anders kan de Vlaamse regering niet voortbestaan. Als de dissidenten braaf zijn, mogen ze zelfs in de Volksunie blijven. Minister Anciaux heeft een toevening gedaan : hij heeft beloofd niet onmiddellijk over te stappen naar de koepelpartij van de heer

Janssens. Hij zal dat pas doen na 2003. Tot dan wil hij in de Vlaamse regering blijven, en daar draait het uiteindelijk om.

Minister Anciaux, u negeert uw eigen programma en maakt u niet druk om het voortbestaan van uw eigen partij. U hebt zelf gezegd dat uw partij eigenlijk geen zin meer heeft en dat ze moet opgaan in een grotere koepel. Het enige doel van dat alles is het behoud van uw ministerambt. U wilt uw postje zo graag behouden tot 2010 dat u er zelfs uw eigen partij voor wilt opgeven en in een nieuwe koepelpartij wilt stappen. Uw egotripperij destabiliseert de Vlaamse regering en de hele Belgische politiek – allemaal omwille van uw eigen persoontje.

Wat nog belangrijker is, ook de resoluties van het Vlaams Parlement, die de Volksunie heeft onderschreven en waarvan ze mee de motor is geweest in de commissie Staatshervorming, moeten opzij worden geschoven om de paars-groene regering in het zadel te houden. Het paars-groene 'project', zoals het sinds kort wordt genoemd, het Kladaradatsch I-project, moet kost wat kost kunnen voortbestaan. Mijnheer de minister-president, u lacht met de Vlaamse eisen. Het Lambermontakkoord is een slecht akkoord. U bent ontrouw aan de resoluties van het Vlaams Parlement, dat daardoor zijn politieke betekenis verliest. Slechts weinig parlementsleden zijn hier nog aanwezig. Niemand houdt rekening met ons. Tijdens de vorige legislatuur verwachtte men dat de resoluties van het Vlaams Parlement de hefboom zouden worden voor een nieuwe staatshervorming en voor een fundamentele doorbraak op terreinen als de gezondheidszorg en de kinderbijslag. De ontrouw is nu duidelijk. Het Vlaams Parlement speelt geen politieke rol meer.

Het akkoord getuigt niet alleen van ontrouw, het is ook een duur akkoord. Nooit in de geschiedenis van de staatshervorming werd zoveel geld uitgegeven voor zo weinig. Ik heb de verslagen gelezen waarin de prijs van dit akkoord wordt berekend. Tegen 2010 zal het ons 100 miljard frank kosten. In ruil krijgen we bevoegdheden ter waarde van 7 miljard frank. We hadden er gevraagd ter waarde van 700 miljard frank. We krijgen daar een honderdste van. De gemeenschappen en gewesten geven samen in totaal 1100 miljard frank uit. Er komt dus 0,6 percent bij voor Vlaanderen. Wat een historische doorbraak !

Het akkoord getuigt van ontrouw, het is duur en daarbij is het definitief. De heer Demotte berekende vorige week dat de extra middelen voor de Franse Gemeenschap door het Lambermontakkoord tegen 2005 oplopen tot 14 miljard frank, en

Van Rompuy

tegen 2010 tot 34 miljard frank. Mevrouw Onkelinx zei dat haar stoutste dromen waar zijn geworden en dat ze dit niet had verwacht. De heer Hasquin merkte op dat de Franse Gemeenschap nooit meer vragende partij zal moeten zijn. Iedereen weet dat dat nodig is als we meer bevoegdheden willen overdragen. Bijgevolg zal er niets meer in huis komen van de overheveling van de gezondheidszorg en de kinderbijslag en van fiscale autonomie. Gedurende een hele generatie zal men niet verder geraken met de staatshervorming.

Collega's van de Volksunie, de groep-Bourgeois stelt terecht dat zijn verantwoordelijkheid historisch is. Deze staatshervorming blokkeert de volgende tien jaar elke evolutie, en dat is nochtans wat dit parlement vraagt. De verdere ontwikkeling van het democratisch nationalisme wordt in de komende periode onmogelijk. Als we iets willen realiseren, dan hebben we een vragende partij aan de overzijde nodig. Als Lambermont wordt goedgekeurd, is dat niet meer het geval.

Het akkoord is ook niet doelmatig. Ik zal niet in herhaling vallen. Ik vermeld enkel de versnippering van de landbouwbevoegdheden. De heer Denys, toekomstig minister van Landbouw na de goedkeuring van Lambermont, moet weten dat de heer Happart een vetorecht krijgt. Hij krijgt een vetorecht over de standpuntbepaling in de Europese ministerraad. Verder zijn er slechte verdeelsleutels afgesproken. Ontwikkelingssamenwerking wordt niet aan de gemeenschappen overgedragen. Er schuilt een absolute giller in de tekst die de Senaat heeft goedgekeurd : men zal bij bijzondere meerderheid een bijzondere werkgroep oprichten om na te gaan of ontwikkelingssamenwerking zal worden gecommunautariseerd. Daarmee stelt men zich tevreden, minister Anciaux !

Ik ga niet te diep in op de fiscale autonomie, want ze is een lachertje. De berekeningen zijn gemaakt : de komende jaren zullen we op eigen kosten een belastingverlaging van maximaal 1.000 frank kunnen doorvoeren. Dat bedrag van 11.000 frank per jaar komt overeen met een marge van 6,75 percent afcentiemen. Generaties hebben gevochten voor de fiscale autonomie, mijnheer Van Vaerenbergh. En wat is het resultaat ? De belastingen kunnen met 1.000 frank per maand omlaag. Dat heeft niets met fiscale autonomie te maken. Iedereen die deze zaak heeft onderzocht, weet dat 80 percent van onze begroting uit dotaties zal bestaan ; van fiscale autonomie is er in het algemeen geen sprake. En als dat bij uitzondering wel het geval is, gebeurt dat

met een grote betutteling, want dan eist men compensaties.

Het voorstel is ook ongrondwettelijk. De Raad van State heeft over de tekst een van de meest vernietigende adviezen uit de geschiedenis uitgebracht. De heer Van den Brande heeft het in de Senaat allemaal meegemaakt. De zaak is bijzonder gevaarlijk voor de Vlamingen, want er dreigen vernietigingen. Maar dat wordt allemaal weggewuifd, en binnen 24 uur keurt men de tekst goed. De groep-Bourgeois heeft het ook gehad over het dreigende gevaar dat het Arbitragehof zaken die voor Vlaanderen eventueel gunstig zijn, zou kunnen vernietigen. Als dat gebeurt, staan we met lege handen. Stel dat de Kamer de financieringswet goedkeurt, maar dat de gemeentewet niet wordt goedgekeurd omdat het FDF tegenstemt. Als dat gebeurt, staan we in ons blootje. De Walen zullen hun geld hebben, maar wij niets.

De onwettelijkheid is van geen belang. De heer De Gucht heeft zelf gezegd dat de akkoorden over Brussel perfide zijn. Hij zegt dat zelf ! In het Brusselakkoord is zelfs de dubbele meerderheid weggegeven, in ruil voor een schepen. Maar dat is niet gewaarborgd, en ook zijn of haar bevoegdheden zijn niet gewaarborgd. Daarvoor wordt gedurende vijf jaar een miljard frank jaarlijks vrijgemaakt. Men wil 5 miljard frank vrijmaken voor twee bijkomende schepenen ! De schepenen van Anderlecht, de heer Walter Vandenbossche, krijgt de komende jaren jaarlijks 350 miljoen frank extra. Dat kost ons in totaal vijf miljard frank !

Ik citeer minister Anciaux. Ik heb stapels papier over dit dossier, en ik heb ze allemaal gelezen. *(Opmerking van de heer Luc Van den Brande)*

Waarom moeten we dat verbranden ? Ik ga dit bijhouden. U hebt gesproken van een schepen in Brussel zonder bevoegdheden. U hebt op 21 april in de Gazet van Antwerpen gezegd dat een Vlaamse schepen zonder bevoegdheden een dode mus is en dat u veel liever de dubbele meerderheid ingevoerd ziet, eens de gemeentewet is opgeheven. Wat zien we nu ? De dode mus is er, maar de dubbele meerderheid niet. Dit kan allemaal en is mogelijk in naam van het Lambermontakkoord, dat gunstig zou zijn voor de Vlaming. Intussen geeft men wel de dubbele meerderheid op. Gelukkig kwam er een reactie. Als het Lambermontakkoord het niet haalt, is het zoals met het Egmontpact. Op een bepaald moment gaat men over de schreef, en de regeling voor Brussel is zo'n moment.

Van Rompuy

Ik zie al langer meer vergelijkingen met het Egmontpact. Ik hoor dezelfde arrogantie bij ministers en partijvoorzitters. Bijvoorbeeld als ik De Gucht hoor zeggen dat de circulaire-Peeters moet worden ingetrokken en dat dit een pesterij van de Franstaligen is. De PSC heeft dat niet ingetrokken. De heer Vandembroeke komt in gewetensnood, maar hij kan zich toch ziek verklaren of naar het toilet gaan? Daar gaat het om, om sluipmoordenaars. De Vlaamse Beweging werd ook een bende onverantwoordelijken genoemd. Ten tijde van het Egmontpact was het eveneens zo. Het werd het akkoord van de laatste kans genoemd. Dit is de regering van de laatste kans. Er worden chantagemechanismen ontwikkeld om het akkoord toch maar goed te keuren.

Waarom waren er in 1988 en 1993 geen dissidenten bij de Volksunie, bij de CVP of de SP? Blijkbaar waren die akkoorden beter. Dissidenten zijn een teken dat er iets mis gaat. Het toppunt komt van de heer Schiltz die zegt dat wie tegen Lambermont is, voor extreem-rechts is. Ik heb altijd veel respect gehad voor de heer Schiltz, maar hier gaat zijn machtsdenken erg ver. Als men tegen een akkoord voor de staatshervorming is, dat men rationeel ontleeft en waarover men argumenten pro en contra formuleert, zou men voor extreem-rechts zijn. Dit is zuivere machtspolitiek en dit stoort ons uitermate.

De vorige akkoorden waren evenmin perfect. Er was toen ook kritiek van de Vlaamse Beweging, maar de bitterheid waarmee nu kritiek wordt gegeven en vooral het machtsdenken waarmee men dit door de strot tracht te jagen, wijst erop dat men niet zuiver in zijn schoenen staat. We weten dat als het Lambermontakkoord goedgekeurd is, men tien jaar lang geen staatshervorming meer zal doorvoeren. Minister Michel zei het nog: 'Maintenant c'est fini.' De heer Moureaux zegt hetzelfde. Het is genoeg geweest. Zij zullen over de geldmiddelen beschikken. Men zal niet in staat zijn om nog een stap verder te zetten. Ik waarschuw de Volksunie voor het geval zij zou denken in de volgende jaren nog verdere stappen te kunnen zetten als Lambermont wordt goedgekeurd. Voor de Franstaligen is dit de stap die ze nodig hebben. Het geld is binnen en zij zullen enkel onderhandelen als ze nieuw geld nodig hebben.

Enkele maanden geleden heeft de minister-president nog met veel gemak, in de euforie rond het Lambermontakkoord, gezegd dat de eerste staatshervorming nu goedgekeurd was en dat hij zich

klaar maakte voor een tweede. Hij zei dat het klimaat zo goed was dat de kinderbijslagen gerust op tafel konden worden gegooid en een nieuwe stap gezet. Nu zegt hij iets anders.

Vorige vrijdag zei hij dat we na Lambermont geen nieuwe oproep moeten lanceren voor een nieuwe dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. Het moet wel mogelijk zijn om op minder spectaculaire punten verbeteringen en verfijningen aan te brengen. Bijvoorbeeld in het akkoord over de NMBS. Minister-president Van Cauwenberghe zegt hierover dat hij liever ziet dat de Vlamingen met hun eigen geld tunnels financieren dan dat ze de belastingen verlagen. U ziet hoe de Franstaligen dit interpreteren. Ik heb naar de heer Denys geroepen dat men geen bestuursmandaten bij de NMBS zou bekomen. Ze zijn er ook niet gekomen. De 60/40-sleutel zijn er evenmin gekomen. In *Le Soir* staat te lezen: 'Les soixante-quarante sont betonnés pour les prochaines dix années.'

Dat is allemaal mogelijk. Dat zijn dan de verfijningen die worden aangebracht. De heer Loones verklaarde in de commissie voor Openbare Werken dat dit voor hem als Volksunie'er totaal ontgoochelend was. Mevrouw Brepoels zei hetzelfde in de Kamer. En dan, mijnheer de minister-president, hebt u het lef om voor de televisiecamera's te komen verklaren dat de spoorwegen eigenlijk de facto geregionaliseerd zijn. Vlaanderen zit niet in de raad van bestuur en de 60/40-verhouding blijft bestaan. Alleen mogen we met ons eigen geld wat tunneltjes in Antwerpen financieren. En dan hebt u het over een de facto regionalisering, net zoals de resoluties van het Vlaams Parlement de facto zouden zijn uitgevoerd. Er is niets gebeurd inzake kinderbijslagen of gezondheidszorg, noch inzake fiscale autonomie. In de regeling voor Brussel laat u de dubbele meerderheid vallen. 80 percent van onze begroting wordt gefinancierd met dotaties. Maar volgens u ziet het er goed uit en zijn we de facto een stap verder. Dat is intellectueel en politiek oneerlijk.

Eigenlijk zou dit parlement in opstand moeten komen, want dit betekent een woordbreuk ten opzichte van wat wij hier gedurende vier jaar zo moeizaam hebben opgebouwd. 1.200 miljard frank aan middelen moest naar de deelstaten gaan, zo verklaarden de heren Denys, De Gucht, Verhofstadt en Dewael in een ondertekend document. De hele personenbelasting en vennootschapsbelasting moesten naar de deelstaten gaan. Daarvan is niets gerealiseerd. Mijnheer Sannen, u lacht ermee.

Van Rompuy

Collega's van de Volksunie, die staatshervorming diende immers alleen om jullie in de Vlaamse regering te brengen. Daarover ging het. Men wou een coalitie opzetten en de Volksunie moest erbij worden gehaald om dit te doen. U hebt gekozen om te werken met de Volksunie. U ziet wat de gevolgen zijn : een totale destabilisering van het akkoord. Want natuurlijk zijn er bij de Volksunie een aantal mensen die hun programma niet willen verloochenen. De bestaansreden van deze partij is immers inderdaad het zetten van verdere stappen in de staatshervorming. En natuurlijk wil men ook een maatschappelijk project realiseren. Dat is evident, maar men faalt hierin.

Minister Anciaux verklaarde reeds dat maar 3 procent van de bevolking wakker ligt van de staatshervorming. Met andere woorden, voor hem is dit geen basis meer voor een nieuwe partijvorming. Hij zal overstappen naar de partij van de heer Janssens, wellicht in de loop van de volgende jaren, om de droom te realiseren, de nieuwe synthese in Vlaanderen tussen het socialisme en het democratisch nationalisme. En wat is die synthese ? De afschaffing van het kijk- en luistergeld ! Mijnheer De Batselier, u bent de grote ideoloog van het socialisme. Dat is de nieuwe synthese ! Wat een niveau ! Wat een mediocriteit ! Dit is werkelijk een dieptepunt ! Van het grote project van de Vlaamse regering blijft momenteel heel weinig over. Jullie zagen er allen zo fris en leuk uit, in die zomer van 1999. Jullie waren de toffe jongens en meisjes. Welnu, na anderhalf jaar zien jullie er toch allemaal wat bleker en grijzer uit. Ook u, mijnheer de minister-president, verliest elke dag wat pluimen. Op den duur begint uw partijvoorzitter te zeggen wat er moet gebeuren. Andere partijvoorzitters spreken van een soort publieke biecht. Uw leiderschap wordt in vraag gesteld. *(Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael)*

U hebt het over mijn partijvoorzitter. Mijn voorzitter is een Erik Zabel. Breng hem tot de top van de Poggio en hij zal de verkiezingen winnen. Dat is de heer De Clerck. Bemoei u dus met uw eigen zaken. *(Gelach/Opmerkingen)*

Weet u wat de heer De Gucht is ?

De heer Luc Van den Brande : De heer De Gucht zegt aan zijn ministers Vanderpoorten en Van Mechelen dat hij het allemaal wel eens zelf zal doen. De heer De Clerck, daarentegen, houdt zich bezig met zijn taak, met de nieuwe samenleving.

De heer Eric Van Rompuy : De heer De Gucht is een Steve Bauer, die in het zicht van de eindstreep andere sprinters onderuit haalt, om hen te beletten te winnen. *(Gelach)*

Wij hebben een Erik Zabel, jullie een Steve Bauer. *(Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael)*

De staatshervorming en de instellingen zijn belangrijk voor Vlaanderen. Dit gaat immers over de manier waarop we moeten functioneren. Trouwens, dit parlement is hier zelf het resultaat van. Ik had gedacht dat er een nieuwe en frisse politieke wind zou waaien door Vlaanderen. Ik verwijs echter naar de kwestie van een aantal Kamerleden die in eer en geweten over een bepaalde aangelegenheid willen stemmen. Ik keer ook even terug in de geschiedenis van mijn eigen partij. De heer Van den Brande heeft zich destijds als jong Kamerlid tegen het Egmontpact verzet. Hij heeft dat niet goedgekeurd. *(Opmerking van minister Bert Anciaux)*

De Stuyvenbergakkoorden werden wel degelijk goedgekeurd. Zelf heb ik op een congres van de CVP in 1979 een ontwerp over de staatshervorming voorgesteld. Dat ging over Brussel. Daarin stond dat de federale regering niet meer kon worden gevormd zonder dat er een meerderheid was in de drie gewesten. Het FDF had toen bijna de meerderheid in Brussel en kon dus de federale regering lamleggen. Ik heb toen een voorstel van resolutie ingediend, dat echter werd weggestemd. De regering-Martens I is toen gevallen. De heer Martens noemde mij toen ook een demagoog met vreemde praktijken.

Enkele maanden later waren er zes senatoren van de CVP die vonden dat dat ontwerp van staatshervorming niet kon. Ze hebben het dan ook verworpen. Een van hen, mevrouw D'Hondt, is later nog een gerespecteerd minister geworden. In onze partij heeft men dus niemand buitengezet. Twintig jaar na het Heizelcongres sta ik hier nog altijd 'alive and kicking'. Ik ben wel geen twintig jaar minister geweest. Bepaalde mensen hebben mij mijn houding kwalijk genomen. Ik vond echter op dat moment dat ik naar mijn eigen geweten moest luisteren. De heer Van den Brande en mevrouw D'Hondt hebben dat destijds ook gedaan.

Nu mag dat echter niet meer. Nu is het de chantage van de macht. Men wil tot elke prijs doorgaan met besturen. Het paars-groene project moet doorgaan. Het is vooral ook een kwestie van : 'Ik wil minister blijven, ik wil besturen.' Het programma op zich is blijkbaar niet belangrijk.

Van Rompuy

Ik wil de heer Bourgeois en de andere mensen die in eer en geweten nadenken over de vraag of het Lambermontakkoord moet worden goedgekeurd, veel moed toewensen. Ook de heer Vandenbroeke behoort tot die mensen. In de politiek moet men in eer en geweten kunnen handelen. Minister Anciaux kan misschien in eer en geweten zeggen dat hij het een goed akkoord vindt. Anderen kunnen echter in eer en geweten zeggen dat ze dat niet vinden. Net om daarover te oordelen, is er een parlement.

Persoonlijk was ik en ben ik nog altijd begaan met de toekomst van Vlaanderen. Door het Lambermontakkoord goed te keuren, kan men bijna tien jaar lang geen nieuwe stappen meer zetten naar een beter bestuur. In het akkoord staan een aantal zaken die voor Vlaanderen bijzonder nefast zijn. Ik kan me dan ook voorstellen dat sommigen zeggen: 'Dit doe ik niet.'

Het is niet te laat om het bord af te vegen. Trouwens, in de geschiedenis van de Vlaamse beweging zullen de Lambermontakkoorden wel terug te vinden zijn, maar volgende week is Lambermont opnieuw gewoon de ambtswoning van de eerste minister. Er is nog leven na Lambermont, mijnheer de minister-president. U doet alsof u de enige garantie bent voor de toekomst van Vlaanderen. Ik zeg u dat er altijd nieuwe momenten komen.

In 1980 hadden we een staatshervorming die gesteund werd door de drie traditionele partijen en die de basis heeft gelegd van de vorming van de eerste Vlaamse regering. *(Opmerking van minister Bert Anciaux)*

Inderdaad, in 1970 werd ook een belangrijke stap gezet. U bent nu minister van Cultuur, maar u zou er toch meer van moeten kunnen maken dan enkel bepaalde boeken te verbieden in de bibliotheken of bepaalde zaken mee te maken zoals in het Kladaradatsch !-dossier. U bent een beschamende minister van Cultuur. Ik denk terug aan mensen zoals de heer Van Elslande, de heer Poma en mevrouw De Backer. Dat waren mensen die de culturele autonomie gestalte hebben gegeven. Nu zijn we teruggevallen op het niveau van de piercing. Dat noemt u hét project. U hebt dan nog de toupet om hier te zeggen dat 1970 geen mijlpaal is in onze geschiedenis. Dat verklaart het totale gebrek aan niveau van deze Vlaamse regering. Het is pijnlijk dat we, op het moment dat we zulke belangrijke stappen moeten zetten, zulke zwakke onderhandelaars hebben. Die onderhandelaars zijn er alleen om er

te blijven zitten, en ze leven bij de gratie van de heer Verhofstadt, die absoluut zijn paars-groen project moest realiseren. De grootste Vlaamse partij moest daarvoor buitenspel worden gezet. Minister Anciaux, u hebt zelf gezegd dat paars voor u besturen is zonder de CVP. U hebt daar dus voor gekozen, maar uw partij is eraan kapot gegaan. Er is in deze regering immers een te klein draagvlak voor de resoluties van het Vlaams Parlement, en voor de Vlaamse autonomie. Met ons erbij had u nooit deze problemen gekend.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Rompuy, dit is een platte manier van doen. Blijkbaar bestaat uw enige verweer tegen mijn opmerking dat u de staatshervorming van 1970 vergeten bent, uit demagogische uitspraken over mijn persoon. Het zij zo.

U bent in elk geval vergeten dat in 1970 de 'grendelgrondwet' is ingevoerd en de Vlaamse meerderheid is opgegeven. Sinds 1970 is het inderdaad niet meer vanzelfsprekend om stappen te zetten in de staatshervorming alleen vertrekkend van het eigen groot gelijk. Sinds dat jaar moet er altijd een akkoord zijn met de Franstaligen om nog vooruitgang te boeken.

U spreekt over bijkomende bevoegdheden voor 7 miljard frank. De grote verdienste van dit akkoord is echter juist een terugkeercorrectie. Bij de vorige staatshervormingen is een correctie aangebracht op het gebied van de financiering van de gewesten, maar niet op het gebied van de financiering van de gemeenschappen. Die correctie wordt nu wel doorgevoerd. Er is een onrechtstreekse terugkeer tot stand gebracht van de financiering van het zuiden van het land naar het noorden, ten belope van tientallen miljarden frank.

U beweert dat de fiscale autonomie beperkt is tot die 6,75 percent, maar u vergist zich echter, en u weet dat. Het hele pakket van de gewestelijke fiscaliteit is voor 100 percent onze bevoegdheid. In elk geval is het niet correct te beweren dat de fiscale autonomie beperkt is tot de 6,75 percent. Voor de gewesten en de gemeenschappen samen gaat het om meer dan 60 percent.

U zegt dat de Walen het geld krijgen, en de Vlamingen niets. De keuze die gemaakt werd, is inderdaad die tussen unitarisme en federalisme. De federalisten hebben gewonnen, ten koste van het unitaire. Niet alleen de Walen krijgen geld; de Vlamingen krijgen er nog veel meer, en daar hebben

Anciaux

ze recht op. Uw bewering dat de Walen geld krijgen en de Vlamingen niets, is incorrect en hypocriet.

U spreekt over de dubbele meerderheid. Die is wel degelijk ingevoerd. U ging er net als wij mee akkoord om een antiblokkeringssysteem voor Brussel uit te werken, omdat we niet wensen dat een ondemocratische fractie de Brusselse instellingen volledig zou kunnen lamleggen.

Als u er dan toch zozeer om geeft, mijnheer Van Rompuy, dan hebt u nog altijd uw atoombom, waar u zelf over spreekt, maar die u nooit zult durven gebruiken. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Als u een gewetensprobleem hebt met deze akkoorden, welnu ik heb er geen.

De heer Eric Van Rompuy : Vraagt u als minister, verantwoordelijk voor Brussel, dat we de Brusselse instellingen opblazen ?

Minister Bert Anciaux : Als u vindt dat dit een slecht akkoord is, dan moet u maar de middelen gebruiken die u hebt. De Franstaligen zullen geen stap meer verzetten. We zullen nog tien jaar moeten wachten.

Ach, mijnheer Van Rompuy, toen deze Vlaamse regering werd gevormd, was het eerste dat u zei dat ze er nooit in zou slagen om maar één stap in de staatshervorming af te dwingen. De Franstaligen zeiden er niet eens over te willen spreken. Maar nu is er een doorbraak, en u, die de laatste jaren geen enkele stap hebt durven of kunnen zetten, bent daar jaloers op. Deze keer lukt het immers wel.

Voor die mensen die het nog niet weten, wil ik nog even stellen dat dit akkoord de Vlaamse eisen niet voor de volle 100 percent verwezenlijkt. Men kan zelfs niet zeggen dat enkel Vlaanderen wint met dit akkoord. Het gaat ervan uit dat men probeert samen te leven met andere mensen. Wij proberen immers samen te leven met de Franstaligen. Als men vanuit die invalshoek de berekening maakt, zal men vaststellen dat dit voor Vlaanderen een eerbaar akkoord is.

Mijnheer Van Rompuy, u weet dit zelf goed genoeg. Uw enige argumentatie bestaat hier uit een aantal gratuite persoonlijke verwijten. U moet eens in uw eigen hart kijken, als u er tenminste een heeft. Ik hoef uw opmerkingen niet te nemen. Ik

ben geen opportunist. Ik zou een aantal andere mensen wel van enig opportunisme kunnen beschuldigen.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Anciaux, ik meen dat heel Vlaanderen de voorbije weken op de televisie heeft kunnen zien waar het u precies om te doen is. U wilt gewoon minister blijven.

De argumenten die ik heb gegeven, zijn duidelijk. De leden van de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat moeten nu beslissen of dit akkoord een stap vooruit betekent. Men moet de CVP niet leren wat een staatshervorming net inhoudt. Wij hebben in 1970, in 1980, in 1988 en in 1993 uiteraard ook steeds met een stap-voor-stapbenadering gewerkt. Wij hadden evenwel steeds een objectief voor ogen. In 1988 hebben we, tegen de wil van de PSC in, de onderwijsbevoegdheden naar de gemeenschappen overgeheveld. Ik herinner me dat minister Anciaux nog zelf heeft meegewerkt aan de hervorming van de instellingen in 1993. Hij heeft die onderhandelingen zelf meegemaakt. De toen opgestelde akkoorden werden door alle leden van zijn partij gedragen. In 1998 ben ik, samen met de vader van minister Anciaux, nog verslaggever geweest van de besprekingen van de zogenaamde Brusselwet. De heer Vic Anciaux en ikzelf hebben toen nog samen een aantal amendementen ingediend.

Ik kan me echter niet herinneren dat er grote problemen waren. Nu zie ik die problemen wel. Omdat minister Anciaux slecht heeft onderhandeld, zijn in dit akkoord fouten geslopen. De CVP verwijt minister Anciaux dat hij de staatshervorming beter had moeten negotiëren. De onderhandelaars hadden zich aan bepaalde principes moeten houden. Ze hadden geen nachtelijke akkoorden en bricolages moeten opstellen waarvan men enkele dagen later al wist dat ze niet zouden standhouden.

Mijnheer de minister-president, u hebt indertijd een grote belofte gedaan. (*Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael*)

Mijnheer de minister-president, u hebt gezegd dat uw Vlaamse regering met een groot probleem zou zitten indien er geen doorbraak in de staatshervorming komt. U hebt zelfs gezegd dat uw Vlaamse regering dan geen bestaansrecht meer zou hebben. Binnen veertien dagen zullen we kunnen vaststellen hoe consequent u bent. Zult u ook zonder staatshervorming minister-president blijven ? Ik voorspel dat u zult aanblijven. Het enige wat u interesseert, is blijven besturen. De mot zit echter in

Van Rompuy

uw regering. Elke dag horen we nieuwe verklaringen. Iedereen weet immers dat men na het Europees voorzitterschap nieuwe verkiezingen kan uitschrijven. De heer Vankrunkelsven heeft zelf verklaard dat er in 2002 verkiezingen zullen plaatsvinden indien het Lambermont-bis-akkoord niet wordt goedgekeurd.

Dit zwaard van Damocles zal boven de paars-groene regering blijven hangen. Deze coalitie is duidelijk te wankel. Minister Anciaux heeft geen leiding kunnen geven. Indien ik 300.000 voorkeurstemmen had gehaald, zou ik, vertrekkende van mijn programma, in mijn eigen partij wel voldoende moreel gezag hebben ontwikkeld om steun te krijgen voor een goede staatshervorming.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Rompuy, uw partij beschikte ooit over iemand met meer dan 1 miljoen voorkeurstemmen. Die persoon is daar ook niet in geslaagd. *(Opmerkingen)*

De heer Eric Van Rompuy : Er is uiteraard nog leven na het Lambermontakkoord. Men heeft nooit te maken met de staatshervorming van de laatste kans. Elke stap die we zetten, moet evenwel een stap in de goede richting zijn en moet de toekomst vrijwaren.

De Vlaamse autonomie blijft voor de Vlaamse christen-democraten zeer belangrijk. Gewezen minister-president Van den Brande heeft hier eigenlijk zijn hele politieke loopbaan aan gewijd. Ik stel evenwel vast dat een goedkeuring van het Lambermont-bis-akkoord voor een hele generatie bepaalde stappen zou verloochenen. Hier zullen wij nooit aan meewerken.

Ik wil ten slotte een oproep doen tot de democratische nationalist van de VU. Er zijn heel veel democratische nationalist. Zij hebben in het verleden al veel gedaan voor de Vlaamse autonomie. Ik hoop dan ook dat zij het Lambermontakkoord volgende week in eer en geweten zullen verwerpen. In dat geval zal Vlaanderen kunnen zeggen dat het heeft gehandeld in naam van het Vlaams belang en van de resoluties van het Vlaams Parlement. *(Aplaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, in tegenstelling tot de vorige spreker zal ik het niet hebben over de toe-

komst van minister Anciaux of van de Volksunie. Ik zal het evenmin hebben over het geroezemoes van de CVP of over het zonevreemd gaan van de VLD. Ik zal het wel hebben of over wat de kern van dit debat zou moeten vormen, namelijk een bezinning over het feit of de stap die via Lambermont gezet wordt, door het Vlaams Parlement wel als voldoende wordt beschouwd in het kader van wat we uiteindelijk willen bereiken en van wat we in een vorige legislatuur in de vorm van resoluties in dit parlement hebben aangenomen.

Ik wens hier in de eerste plaats duidelijk te stellen dat de VLD-fractie van het Vlaams Parlement de sterke hoop uitdrukt dat Lambermont in zijn totaliteit wordt gerealiseerd. Sinds we in dit nieuwe parlamentsgebouw onze intrek namen, werd reeds veel gesproken en gedebatteerd over de staatshervorming. Toch heb ik het hier nooit eerder meege maakt dat we echt met een verdere en daadwerkelijke stap in de staatshervorming worden geconfronteerd. Daarom hoopt de VLD vandaag dat we nu werkelijk meer bevoegdheden krijgen en dat er nieuwe zaken werkelijkheid worden, zaken waar het Vlaams Parlement reeds lang om vraagt.

Sta me toe even toe te lichten waarom we inhoudelijk sterk achter de goedkeuring van het Lambermontakkoord staan.

Lambermont zal voor het eerst tot een gedifferentieerde aanpak leiden op het vlak van de fiscaliteit tussen de regio's, iets waarvoor we reeds lang vragende partij zijn. De fiscale autonomie wordt niet alleen verdiept, maar ook uitgebreid en verruimd. In cijfers uitgedrukt zal die fiscale autonomie stijgen van 10 tot 25 percent. We krijgen de volledige bevoegdheid over onze eigen gewestelijke belastingen en er is ook een significante afbouw van de transfers in het gedeelte van onze gemeenschapsbelasting, iets waarop ook minister Anciaux daar net gewezen heeft.

Lambermont betekent ook een doorbraak in de overheveling van bevoegdheden van op het buitenland gerichte departementen. Ik denk daarbij met name aan buitenlandse handel, landbouw en ontwikkelingssamenwerking.

Wat het binnenlands bestuur betreft, gaat Lambermont verder dan wat ooit werd afgesproken naar aanleiding van het Sint-Michielsakkoord. In het kader van het Sint-Michielsakkoord werd wel gesproken over de overheveling van de gemeente- en provinciewet, maar werd met geen woord gerept over de overheveling van de gemeente- en provinciekieswet. Men durfde die woorden toen zelfs niet

Denys

uit te spreken omdat – zoals iedereen wel weet – vooral de Waalse zusterpartij van de CVP – de PSC – daarvan absoluut niet wilde weten. Als het Lambermontakkoord goedgekeurd wordt, dan zullen we de eigen typische Vlaamse gevoeligheden op het vlak van binnenlands bestuur zonder enig federaal overleg volledig autonoom kunnen invullen. Ik heb trouwens gelezen dat de nieuwe minister van Binnenlandse Aangelegenheden hoopt op een nieuwe proeve van gemeentedecreet. Als we dit erbij krijgen, dan zullen we een totaal ander grondgemeentedecreet kunnen invullen.

Wat het hoofdstuk Brussel betreft, wordt door dit Lambermontakkoord een historische vergissing uit 1989 rechtgezet.

Mijnheer Van Rompuy, ik moet vaststellen dat de kritiek die u in het Vlaams Parlement levert, veel zwaarder is dan die van uw partijgenoten in Kamer en Senaat. Ik heb even nagevraagd hoe de debatten daar verlopen en moet daaruit concluderen dat de tegenstand en de kritiek daar veel lichter wegen en minder scherp uitgesproken worden dan hier vandaag het geval is. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, ik ben verrast door de toon die uw broer aanslaat.

De heer Eric Van Rompuy : Zal ik u de toespraak van mijn broer over de financieringswet laten opsturen ?

De heer André Denys : Ik heb de website van uw broer gelezen.

De heer Eric Van Rompuy : Overtuigt hij u niet ?

De heer André Denys : Men zegt mij dat er zeer weinig tegenstand is, vergeleken met de tegenstand van de PVV in 1989. Ik herinner me zeer goed de acties van de heer Vermeiren en mevrouw Neyts.

De heer Eric Van Rompuy : De rapporten over de gemeentewet in de Senaat en over de financieringswet in de Kamer zijn nog niet gepubliceerd. In de Senaat gebeurden de besprekingen in gesloten zitting. U spreekt hier alsof u de Handelingen hebt gelezen. Wat u zegt is een leugen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het is intellectueel oneerlijk.

De heer André Denys : Mevrouw Van Hecke, u zult de Handelingen van 1989 met die van nu kunnen vergelijken. Dan zult u zien dat mevrouw Neyts en de heer Vermeiren toen hebben gepleit om de vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel niet te beperken tot de pariteit van de regering, maar ook te voorzien in een uitgebreide vertegenwoordiging in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Dat punt hebben wij altijd verdedigd. Maar men wilde via de verkiezingen aan 20 procent geraken.

Mijnheer De Roo, er zijn 2 verkiezingen geweest en er zijn maximaal 11 Vlaamse vertegenwoordigers op 75, dat is minder dan 14 procent. Dit akkoord, dat naar 17 vertegenwoordigers op 85 gaat, bijna 20 procent, is een belangrijke verworvenheid. De historische vergissing van 1989 is hiermee rechtgezet. Het is belangrijk voor het waarborgen van de Vlaamse aanwezigheid in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

We hebben in de vorige legislatuur in de commissie voor Staatshervorming ook over Brussel gesproken en we zijn er niet goed uitgeraakt. Er was wel een tweevoudige krachtlijn. We moesten de binding tussen Vlaanderen en Brussel versterken en er moest een vorm van medebestuur komen. De regeling voor Brussel was een van de moeilijkste onderwerpen die we in dit parlement besproken hebben. Er waren op dat vlak zelfs tegenstellingen tussen de Brusselse en de andere CVP'ers. Ook in andere partijen lag dat moeilijk. Het is duidelijk hoe moeilijk het is om een oplossing te vinden voor Brussel, zelfs onder Vlamingen.

In het nieuwe akkoord staan twee belangrijke strategische beslissingen. Zes Brusselse collega's worden rechtstreeks verkozen in het Vlaams Parlement, en wij zullen vijf Vlamingen aanduiden die zetelen in de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dat gaat in de richting van wat wij hebben geconcludeerd. In het kader van een grotere binding en van medebestuur is dit van groot strategisch belang.

Op het zuivere Brusselse gemeentelijke vlak wordt de Nederlandstalige vertegenwoordiging versterkt, zowel in de bestuurscolleges als in de pas opgerichte politieraden. Wanneer in een gemeente een Nederlandstalige de voordrachtsakte van een Brusselse burgemeester tekent, komt er automatisch een Nederlandstalige schepen. Deze regeling heeft als gevolg dat we in gemeenten waar we nooit iets hadden, zoals Watermaal-Bosvoorde en Elsene, dat jarenlang bekendstond als l'oasis francophone, hoogstwaarschijnlijk vanaf volgend jaar, als het

Denys

Lambermontakkoord wordt goedgekeurd, een Nederlandstalige schepen zullen krijgen. Dit zal een dynamiek teweegbrengen waardoor er meer Nederlandstaligen in de gemeenteraden zitting zullen hebben.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Denys, ik ben er helemaal niet zo zeker van dat dit akkoord zo een goede zaak is voor de Brusselse Vlamingen op gemeentelijk vlak. Gemeenten hebben ontzettend veel gemeenschapsbevoegdheden. In het voorliggende akkoord is er geen enkele waarborg dat er een Vlaamse schepen zal zijn. Dat is niet bepaald, wat u ook zegt. In Sint-Lambrechts-Woluwe zwaait het FDF de plak. Daar zal geen Vlaamse schepen komen. Sedert jaren is er een Franstalige schepen voor alle bevoegdheden inzake Vlaamse cultuur. Daarin zal geen verandering komen.

Het is ook absoluut niet vastgelegd dat die schepenen de Vlaamse gemeenschapsaangelegenheden kunnen behartigen. Er is ook niet bepaald dat ze middelen moeten krijgen. Er verandert dus niets. Wat er wel gebeurt, is dat die Franstalige bolwerken nog een extra injectie krijgen van 1 miljard frank. Ik begrijp dat niet. De Brusselse Costa moest een oplossing bieden op de vlakken waar het Lambermontakkoord heeft gefaald. Dat is niet gebeurd en dat is een gemiste kans.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Grouwels, u moet weten wat u zegt. Ofwel wordt dat miljard toegekend aan de gemeenten waar een Vlaming schepen is. Ofwel is er geen miljard en zijn er geen Vlamingen in de meerderheid. U zegt dat mevrouw Payfa kan voorkomen dat er een Vlaamse schepen komt. In de wet zal echter staan dat vanaf januari 2001 verplicht een Vlaming schepen moet worden in haar schepencollege, omdat een Vlaming de voordrachtsakte mee heeft ondertekend. U doet alsof die verplichting niet bestaat en dat is niet correct.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw Payfa zal het geld laten liggen en zal geen Vlaamse schepen aanstellen. Dat heeft ze al gezegd. Men had veel beter gestipuleerd dat een schepencollege niet wettelijk kan handelen indien er niet minstens een Vlaamse schepen is aangesteld.

Minister Bert Anciaux : De wet is duidelijk en u weet dat. Als er geen Vlaming in een OCMW-raad zetelt, dan is elke beslissing van die raad vernietigbaar. Als mevrouw Payfa geen Vlaming opneemt in haar schepencollege, dan is elke beslissing van dat college vernietigbaar omdat het niet wettelijk is samengesteld. Dat hebben we bereikt.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Dat is niet voor alle gemeenten het geval. U zult trouwens nog moeten bewijzen dat de handelingen van het schepencollege niet rechtsgeldig zijn.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik wil het debat niet laten evolueren tot een zeer technische discussie die eigenlijk in de commissies en in het federale parlement moet worden gevoerd. Ik heb het akkoord in zijn huidige vorm voorgelegd aan een aantal van mijn vrienden in Brussel. Die vrienden zijn geen politici, maar zij volgen het reilen en het zeilen in Brussel vanuit Vlaams perspectief. Het gaat om mensen uit het onderwijs en om mensen uit de culturele wereld. Zij zijn gelukkig met het akkoord. In hun ogen is dit akkoord een goede stap vooruit en eigenlijk waren ze verrast. Zij vinden het akkoord een onverhoopt succes. Ik herhaal nog eens dat die vrienden geen politici zijn, maar wel mensen die aandacht hebben voor de Vlaamse problematiek in Brussel. Ik ga voor een stuk af op wat zij zeggen, namelijk dat ze nooit hadden gedacht dat men zo ver zou raken en dat het akkoord daarom een onverhoopt succes is.

Collega's, ik spreek in naam van de mensen die vooropstellen dat het akkoord een unieke kans is om de positie van de Vlamingen op het politiek toneel te verstevigen. Die kans zal zich niet zo snel nog eens voordoen.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Denys, men maakt een amalgaam en men wilde voortdurend verwarring stichten in de onderhandelingen die we in Brussel en met Brusselaars hebben gevoerd over de gewestaangelegenheden en de inzet van het Lambermontakkoord, namelijk de Vlaamse vertegenwoordiging in de gemeenten. U moet over die zaken praten, mijnheer Denys.

De heer André Denys : Mevrouw Grouwels, ik zeg alleen maar dat alle onderhandelingen die men destijds heeft gevoerd, nooit resultaat hebben gehad. Het Lambermontakkoord is een akkoord tussen Vlaamse en Franstalige Brusselaars en wordt ondersteund door de federale regering. Als u in alle objectiviteit pro's en contra's van het ak-

Denys

koord tegen elkaar afweegt, dan moet u toegeven dat het een belangrijke stap vooruit betekent. De mensen die deze kwestie volgen zonder dat ze politieke belangen hebben, vinden het akkoord een onverhoopt succes.

Collega's, de CVP zegt dat dit akkoord is afgekocht met geld. Ik ben daar niet naïef in. In alle eerlijkheid zeg ik u dat ik nog geen enkel communautair akkoord heb weten afsluiten zonder de geldbeugel te moeten openen om weerspannige partners over de streep te halen. Ik heb geen moeite om dat toe te geven. Als ik moet kiezen tussen vanuit de federale overheid meer geld geven en fundamentele Vlaamse principes opofferen, dan kies ik voor het afstaan van wat geld. Ik stel vast dat Vlaamse principes worden gerespecteerd in een akkoord dat de positie van de Vlamingen op het politieke toneel van Brussel verstevigt.

Collega's, het Lambermontakkoord is belangrijk voor Vlaanderen en voor de Vlamingen in Brussel. Er zijn niet veel Vlamingen die het staatshervormingsproces volgen, maar de meesten daarvan beginnen dit ook allemaal in te zien. Ik verwijs naar het nieuwe standpunt van het VEV, dat in tegenstelling tot zijn eerste reactie nu zegt dat het akkoord een belangrijke tussenstap is. Het VEV heeft gelijk. Het akkoord is een belangrijke tussenstap en mag geen einddoel zijn. We hebben dat altijd gezegd, ook toen we in dit parlement voor de eerste keer over het eerste deel van het Lambermontakkoord hebben gepraat. Als we het akkoord met de resoluties vergelijken, zijn we er nog niet. De fundamentele vraag is echter of het gaat om een tussenstap die we moeten zetten of niet moeten zetten.

Collega's, als we deze stap niet zetten, dan speculeren we eigenlijk over het moment waarop Wallonië is uitgehongerd en geen geld meer heeft. We moeten de dingen nu eenmaal zeggen zoals ze zijn. Wachten op dat ogenblik is een strategie die wij moreel verwerpen en waarvan wij als VLD afstand nemen. Het is de strategie van het Vlaams Blok dat daarover zeer duidelijk is en maar één doel heeft, namelijk te komen tot separatisme zonder enige vorm van solidariteit tussen de gemeenschappen onderling. Wij verwerpen die strategie.

Wie de objectieve analyse maakt van wat wordt betaald en wat wordt verkregen, kan slechts één inhoudelijke reden aanhalen om deze belangrijke tussenstap nu niet te zetten : het streven naar separatisme zonder enige vorm van solidariteit tussen

de gemeenschappen. Inhoudelijk bestaat geen enkele andere drijfveer om de tussenstap niet te zetten. Dat wordt duidelijk bij het vergelijken van deze stap met vorige stappen. We hebben de Frans-taligen reeds heel wat verder kunnen krijgen dan vroeger.

Naast de inhoudelijke, bestaan er wellicht politieke motieven om de tussenstap niet te zetten. Ik denk aan politiek-strategische redenen. Zo is het goed mogelijk dat de oppositie het leven van de meerderheid wenst zuur te maken. Het is ook mogelijk dat interne machtsverhoudingen binnen één partij meespelen. De politiek-strategische redenen druisen echter volledig in tegen het algemeen Vlaams belang, zeker als dat belang wordt beschouwd als het geven van een grotere autonomie aan Vlaanderen, maar binnen een federaal staatsbestel en zonder dat daarbij wordt vervallen in separatisme zonder solidariteit tussen de gemeenschappen. Voor de VLD primeert dit algemeen Vlaams belang. We hopen dat elke rechtgeaarde Vlaamse politicus dit tijdig zal inzien en correct zal inschatten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik heb goed geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Denys. Mijnheer Denys, in naam van wat ons bindt, met name de intensieve samenwerking in de commissie voor Staatshervorming gedurende vier jaar, waardeer ik het dat u vanuit uw nieuwe positie dit compromis verdedigt. Ik vraag me echter af of u in eer en geweten kunt zeggen dat de bescheiden stappen in de goede richting worden gezet.

Ik herinner me u als verdediger van een veel ruimere fiscale autonomie. Die fiscale autonomie heeft het nu niet gehaald. Onze partij heeft ervaring met het zetten van kleine stappen. We hebben daarvoor bijgevolg begrip. Ik kan echter niet begrijpen hoe u de betutteling van de federale overheid inzake de fiscale autonomie, kunt aanvaarden en kunt verantwoorden vanuit uw streven naar een grote eigen fiscale autonomie. Er is immers sprake van mededelingen, controles en voorwaarden waarbinnen de autonomie mag worden uitgeoefend.

U stelt wel dat nu grotere stappen worden gezet dan in het verleden, maar voor wat Brussel betreft begrijp ik niet hoe u achter het opgeven van de dubbele meerderheid als ultiem vetorecht voor Vlamingen, kunt staan. Ook dit is in mijn ogen

Van Hecke

zeker geen stap vooruit, maar een stap in de verkeerde richting.

Mijnheer Denys, ik begrijp niet hoe u deze stappen kunt aanvaarden. Hoe klein ze ook zijn, als ze in de verkeerde richting of naast de weg worden gezet, zijn ze gevaarlijk.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Hecke, ik zal mijn volledige uiteenzetting niet herhalen. De fiscale autonomie is voor mij het meest gevoelige punt. Het klopt dat ik daarvoor altijd sterk ben opgekomen.

Nu gaan we van 10 percent naar 25 percent. Voor de eerste maal kunnen we ook regionale fiscale differentiatie invoeren, een punt dat bij de Franstaligen altijd zeer gevoelig lag. We kunnen volledig autonoom beslissen over de eigen gewestbelastingen. In het gedeelte gemeenschapsbelastingen kunnen we de bestaande transfers op lange termijn voor een groot deel afbouwen. Al deze punten samen vormen een belangrijke stap vooruit in de fiscale autonomie.

Ik geef grif toe dat we niet komen aan de 50 percent die we in de resoluties hebben gevraagd, maar ik herhaal dat we een belangrijke stap vooruit zetten. Voor mij, als rechtgeaarde politicus, is de stap voldoende groot om met een gerust gemoed en in naam van het algemeen Vlaams belang, het akkoord te steunen en goed te keuren. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, het is niet mijn bedoeling om zoals de vorige sprekers het hele Lambermontdebat over te doen. Het Lambermontakkoord kwam reeds genoeg aan bod in dit parlement.

Onze fractie heeft uiteraard kritiek op de inhoud van het akkoord en vooral op wat er niet in staat. De sociale zekerheid wordt niet gesplitst ; er is zelfs geen aanvang van splitsing. Dat is één van de punten waar we zeer zwaar aan tillen. Het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wordt niet gesplitst en de fiscale autonomie voldoet helemaal niet.

Het sluitstuk van het akkoord moest Brussel worden. Zonder een akkoord hierover zou er geen overeenstemming zijn, zo zei men. Het is er nu. De heer Van Rompuy heeft gelijk als hij stelt dat men slecht heeft onderhandeld inzake Lambermont, en zeker over het onderdeel-Brussel.

Van meet af aan hebben we gezegd dat het verkeerd was de staatsvorming op twee niveaus te bespreken en Brussel over te laten aan de Brusselaars. Het was verkeerd omdat de Franstaligen, zoals voorspeld, hun numeriek en politiek overwicht in Brussel ten volle hebben kunnen uitspeelen. Ze hebben daarbij handig gebruik kunnen maken van het trauma dat de Vlaamse onderhandelaars hebben opgelopen na de verkiezingen van 1999 en het electoraal succes van het Vlaams Blok. Men is er trouwens blijkbaar van overtuigd dat dit succes nog maar een begin is.

In dit akkoord over Brussel zijn er twee constanten. Enerzijds wilden de Vlaamse onderhandelaars hun eigen politieke toekomst veiligstellen. Anderzijds wensten ze de grootste Vlaamse partij in Brussel uit te schakelen. Beide hebben de overhand gehaald op de verdediging van de Vlaamse belangen in Brussel.

Lambermont bevestigt en versterkt de drieledigheid. De 'région à part entière' wordt nu wel definitief geconsacreerd nu de gemeentewet wordt overgeheveld en de – weze het bescheiden – fiscale bevoegdheden staan ingeschreven. Het Brusselakkoord zelf maakt duidelijk dat de Brusselse Vlaamingen binnen dat gewest een gedoogde – want machteloze – minderheid worden.

Ik kan daarbij enkel vaststellen dat van de oproep van de partijen in de Vlaams-Brusselse meerderheid van november 2000 bitter weinig werd verwezenlijkt. Men vroeg een gewaarborgd aantal Vlaamse raadsleden in de Brusselse gemeente- en OCMW-raden. Die waarborg komt er niet. Men vroeg daarnaast dat er in de Brusselse gemeentelijke colleges minstens twee schepenen zouden worden opgenomen. Dat wordt er hoogstens één, tenminste daar waar men kandidaten vindt. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Ten hoogstens één afdwingbare schepen, en dan nog. Er moet iemand voorhanden zijn op de lijsten van de meerderheidspartijen. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u geeft de indruk dat men een maximum heeft bepaald. Dat is vanzelfsprekend niet waar.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat klopt.

Men moet voor die schepen wel een serieuze som op tafel leggen. Over de garanties inzake de bevoegdheden wordt niets gezegd. Het is allemaal mooi om in een aantal gemeenten uit de Brusselse agglomeratie schepenen te hebben. Maar over de bevoegdheden wordt met geen woord gerept.

Het is daarenboven niet ondenkbeeldig dat de truc die men 30 jaar geleden uithaalde met het college van de agglomeratie, en waarbij nep-Vlamingen schepen of lid van het college werden, wordt aangewend. Ik raad iedereen aan om het artikel van de heer Van Humbeeck in Knack van vorige week te lezen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer van Nieuwenhuysen, dat is een flagrante leugen. De truc die de Franstaligen hebben uitgehaald tijdens de agglomeratieraadsverkiezingen van 1971 is vandaag totaal onmogelijk door de verklaring van taalaanhorigheid, een systeem dat in 1989 met de steun van de CVP tot stand is gekomen.

Deze verklaring is niet vrijblijvend, maar wordt getoetst en hangt samen met de eentaligheid van de lijsten bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Ze hangt niet alleen af van de taal van de identiteitskaart – dat was de oorzaak van het misbruik in 1971 – maar ook van een peterschap. Mevrouw Grouwels heeft meegewerkt aan de invoering van dit systeem. Het is een antwoord op de vroegere misbruiken. De verklaring houdt ook in dat men nooit is opgekomen voor een Franstalige lijst. Er zijn nog andere garanties. Er is een band tussen de verklaring en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, en die is op zijn beurt verbonden met de Vlaamse partijen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, u zou best Le Soir van vandaag eens ter hand nemen om de achterpoortjes te kennen. Ik zal niet op deze materie ingaan, want ze is te technisch, maar neem van mij aan dat er wel degelijk achterpoortjes zijn. De Franstalige partijen kunnen nog altijd flamands de service op hun lijsten zetten.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, uw partij is natuurlijk het beste voorbeeld daarvan, in de zin dat op een grote meerderheid van de Vlaams-Blokljsten bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad Franstaligen staan. (*Rumoer bij het VB*)

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat zijn dan de francophones de service.

In de politieraden moesten voldoende Nederlandstalige vertegenwoordigers worden opgenomen. Men sprak van een vertegenwoordiger per gemeente. In totaal zijn het er inderdaad negentien geworden, maar niet voor iedere gemeente één. Wat de colleges van de politieraden betreft, werd helemaal niets bedongen.

Minister Bert Anciaux : Men blijft dat verhaaltje over de politieraden herhalen, maar het is een onvoorstelbare kwakkel. De politieraden worden samengesteld voor verschillende gemeenten samen. Of er nu één vertegenwoordiger per gemeente inzit of niet, heeft geen belang. De politieraad vertegenwoordigt meerdere gemeenten. Hij bevat een minimum aantal Vlamingen, en wel het quotum dat we vroegen. Op deze manier werken de politieraden democratischer : ze worden samengesteld op basis van de bevolkingsaantallen. Ik begrijp niet welk probleem men hiermee kan hebben.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik geef toe dat er negentien vertegenwoordigers zijn. Ik wees er enkel op dat er niet één per gemeente is, zoals aanvankelijk werd gevraagd. U vindt de huidige regeling beter, ik niet.

Men wilde ook een al dan niet gedeeltelijke fusie van de Brusselse gemeenten, of een herschikking van de bevoegdheden van het gewest en de gemeenten. Daar is niets van terecht gekomen.

Dat zijn dus al vier zaken uit de oproep van de Vlaamse meerderheidspartijen in Brussel waarvoor men niets heeft bereikt. Op het denkbeeldige rapport prijkt mijns inziens een onvoldoende. De Vlamingen gaan er allermint op vooruit op de plaats waar in Brussel de werkelijke macht zit, de gemeenten. Daar worden tal van gemeenschapsmateries behartigd.

Ook op gewestelijk niveau heeft men gefaald. Er wordt afgestapt van de Vlaamse poolvorming. De Vlaamse onderhandelaars hebben zich daartoe laten verleiden om het Vlaams Blok, en dus ook zijn kiezers, te kunnen uitsluiten.

Minister Bert Anciaux : Waar haalt u dat in godsnaam ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De poolvorming zoals zij oorspronkelijk was opgevat, is weggevallen. De band tussen alle Vlaamse partijen is doorgeknipt.

Minister Bert Anciaux : Dat is flagrant onjuist.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U voegt er de apparentering aan toe voor de partijen in Brussel die zichzelf democratisch noemen. Met andere woorden : u sluit het Vlaams Blok uit.

Minister Bert Anciaux : De poolvorming was nodig om het totaal aantal Vlaamse zetels op te drijven. Dat is toch vanzelfsprekend. Alle Vlaamse zetels samen zullen bijna 20 percent van het totaal vormen. Ik neem aan dat u niet zult betwisten dat dit resultaat beter is dan wat de poolvorming kan opleveren. Men heeft de Vlaamse partijen het recht gegeven om een apparentering tot stand te brengen die meer evenredig is. Dit is een mechanisme van de antiblokkering, en iedereen die een democratisch Brussel wil opbouwen, staat daar achter. Ik steek niet onder stoelen of banken dat dit in het nadeel van het Vlaams Blok speelt, en ik ben daar zeer blij om.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat is in het nadeel van het Vlaams Blok én van de kiezers van het Vlaams Blok. Ik moet zeggen dat dit allemaal heel democratisch is.

Minister Bert Anciaux : Dat is niet waar, want het bestaande systeem is niet evenredig, en men kan daarmee nooit de evenredigheid bereiken.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Als de Nederlandse taalgroep binnen de Brusselse Hoofdstedelijke Raad ministers voordraagt die de Franstaligen niet aanstaan – niet alleen omdat ze lid van het Vlaams Blok zijn, maar misschien omdat ze te Vlaamsgezind zijn -, dan moet de voordracht terug naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De VGC moet dan het werk overdoen. De samenstelling van de VGC komt niet langer overeen met de verhoudingen binnen de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, want die is samengesteld op basis van de krachtsverhoudingen in het Vlaams Parlement.

Minister Bert Anciaux : Dat is een uiting van de versterking van de band tussen Vlaanderen en Brussel.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat gelooft u zelf niet. Opnieuw houdt men geen rekening met de wil van de Brusselse kiezers. De vijf extra mandaten worden verdeeld volgens de krachtsverhoudingen in het Vlaams Parlement, zodat de blijkbaar gevreesde meerderheid van het Vlaams Blok in Brussel wordt omgezet in een minderheid. Dat is pure verkiezingsmanipulatie die trouwens door de

Raad van State wordt afgekraakt. Ik heb het advies gelezen. Maar dat advies legt u zomaar naast zich neer.

Minister Bert Anciaux : Het advies van de Raad van State bewijst dat het akkoord een belangrijke vooruitgang voor de Vlamingen is.

De heer Eric Van Rompuy : Het is wel de vraag of het Arbitragehof die bepalingen niet zal vernietigen.

Minister Bert Anciaux : De antiblokkering is er vooral op vraag van de Franstaligen gekomen, en geen enkele van de Vlaamse democratische partijen heeft daar problemen mee.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat kan ik me goed inbeelden.

Minister Bert Anciaux : Het is niet zo vanzelfsprekend dat de Franstaligen daartegen een klacht indienen. Dat is natuurlijk altijd mogelijk. Het Arbitragehof moet enkel nagaan of het gelijkheidsbeginsel niet is geschonden, en het is niet zeker dat het hof die mening is toegegaan.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Hoe dan ook, na een behandeling door de VGC is er geen meerderheid binnen de Nederlandse taalgroep meer nodig.

Minister Bert Anciaux : De voordracht moet gebeuren door een meerderheid van de Raad van de VGC.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De voordracht moet niet worden goedgekeurd door een meerderheid van de Vlaamse groep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, maar door een gewone absolute meerderheid in de Raad.

Minister Bert Anciaux : Ja, maar het gaat om een meerderheid van de verkozenen binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Als in de huidige constellatie vier parlementsleden van SP !AGA en van de VU/VLD een soort van minderheidsregering aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zouden voorstellen, kan dit voorstel door de Raad perfect worden goedgekeurd.

Minister Bert Anciaux : Dat is helemaal niet juist. Er moet in eerste instantie een voordracht zijn van een meerderheid van de leden van de Nederlandstalige taalgroep in de Hoofdstedelijke Raad. In

Anciaux

tweede instantie heeft men een meerderheid van Vlamingen nodig in de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Een minderheid kan er nooit een voordracht doen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ten vierde, mijnheer de minister, de dubbele meerderheid die momenteel in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en in de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie voor de gemeenschapsmateries is vereist, is voor de Brusselse Vlamingen niet onbelangrijk. Het betreft materies zoals welzijnszorg en bicommunautaire instellingen. Ik denk vooral aan de taalproblematiek in de ziekenhuizen. De dubbele meerderheid die misschien te weinig werd gebruikt, maar toch een garantie vormde, wordt nu afgebouwd. De Vlamingen krijgen nog een maand de tijd om wat moeilijk te doen, maar nadien volstaat eenderde meerderheid binnen elke taalgroep. Dat is toch correct ?

Minister Bert Anciaux : Ja, maar u moet de waarheid helemaal vertellen en zeggen wat er aan dubbele meerderheid behouden blijft. Ze wordt uitgebreid naar alles wat de gemeentewet betreft. Akkoord ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Nee, want dit geldt maar voor een maand.

Minister Bert Anciaux : Ik kom daar zo dadelijk toe. Bij de eerste stemming blijven alle meerderheden die er op dit ogenblik binnen de Hoofdstedelijke Raad en binnen de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie bestaan, behouden. De dubbele meerderheid wordt uitgebreid naar een aantal andere aspecten van de gemeentewet. Indien na een maand – en dit is inderdaad het antiblokkeringssysteem – de dubbele meerderheid niet wordt gehaald, is eenderde meerderheid voldoende. Die eenderde meerderheid geldt alleen indien de regering het daarmee eens is. Dit wil zeggen alleen indien de gewone meerderheid van de Nederlandstalige taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad niet is overgegaan tot de verkiezing of de aanduiding van de ministers. Dit wil zeggen in geval het Vlaams Blok, of alleen het Blok, een meerderheid zou halen. Op dat moment heeft men die meerderheid nodig binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie of binnen de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dit is de enige mogelijkheid waarbij men naar die eenderde meerderheid zou kunnen overgaan. Anders kan de regering dit vanzelfsprekend blokkeren en er een regeringcrisis van maken. Vandaar dat er een maand

tijd overheen gaat. Men moet dit zien in het kader van die antiblokkering. Die eenderde meerderheid betekent dat als een ondemocratische partij van de zeventien zetels een meerderheid zou halen, zij negen zetels nodig heeft en er nog acht zetels overblijven voor democratische partijen. Men heeft zes op acht stemmen van de democratische partijen nodig. Ik ben ervan overtuigd dat geen enkele Vlaamse partij dit instrument zomaar laat misbruiken. Het zal enkel als antiblokkering tegen het Vlaams Blok worden gebruikt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Het is de hoogste tijd dat er een correcte definitie van ‘democratische partijen’ wordt gegeven. Die term wordt zo gratis de wereld ingestuurd. (*Opmerking van de heer Pieter Huybrechts*) Ik blijf erbij dat dit een fundamentele toegeving is ten aanzien van de Brusselse Vlamingen. We geven een drukkingsmiddel uit handen waarover de Brusselse Vlamingen tot nu toe beschikten. Dat wordt nu opgegeven. Blijkbaar weegt dit niet op tegen het toegenomen aantal mandaten in de Brusselse Gewestraad. Dat die aangegroeide groep omwille van het loslaten van de dubbele meerderheid minder macht heeft dan voorheen, dat mag de vreugde niet temperen.

Overigens stel ik vast dat de Franstaligen er ook acht parlementsleden bij krijgen. Het kan dus niet op, tenzij het Arbitragehof hier alsnog een stokje voor zou steken. Daarmee zou van het pronkstuk van het hele akkoord – want dat is het toch – niets overblijven.

Dat de Franstaligen weinig problemen hebben gehad met die uitbreiding lijkt me logisch. Ten eerste vallen ze mee in de prijzen, met acht bijkomende mandaten. Ten tweede hebben ze meteen ook de garanties dat het aantal Vlaamse verkozenen in Brussel niet zal wegzakken onder het kritische minimum, waardoor het gewest onbestuurbaar zou worden. Ik merk trouwens dat er weinig vertrouwen is in het Brusselbeleid van de Vlaamse regering, dat gericht is op 300.000 Brusselaars en bovendien ook nog nieuwe Vlamingen naar Brussel moet halen. Dit akkoord legt de verhoudingen immers definitief vast. Stel dat die 300.000 Brusselaars daadwerkelijk ooit voor Vlaamse lijsten zouden stemmen, dan nog worden we tegengehouden door dat plafond van 17 zetels.

In 1988 werd ons nog voorgehouden dat, ondanks de driedelige gewestvorming, Brussel niet langer zonder of tegen de Vlamingen kon worden bestuurd. Het dossier van de taaltoestanden alleen al heeft aangetoond dat dit niet correct is. Voor zover er nog sprake was van enige Vlaamse macht in

Van Nieuwenhuysen

Brussel, wordt die vandaag verder uitgehold. De band met Brussel wordt nu wel heel dun, tenzij men het alleen heeft over de financiële band, want die wordt steviger in het voordeel van Brussel. We verwerpen dit akkoord omdat de Brusselse Vlamingen geen recht meer hebben op een echt democratische vertegenwoordiging. We verwerpen het omwille van de decadente proliferatie van de mandaten. We verwerpen het omdat het beetje politieke macht dat er nog was in het Brussels Gewest met het verdwijnen van de dubbele meerderheid verder wordt afgebouwd. We verwerpen het ook omdat erin de Vlamingen worden gereduceerd tot koopwaar dat zich met Vlaams geld kan inkopen in de gemeentelijke colleges. Die indruk wordt althans gewekt.

Ik weet niet wat het ergste is. Enerzijds is er het feit dat men de democratie de nek omdraait door een politieke partij het voorwerp te laten uitmaken van een ostracistisch beleid en de Grondwet naast zich neer te leggen. Anderzijds is er het feit dat u uw haat voor het Vlaams Blok laat voorgaan op de belangen van de Brusselse Vlamingen, dat Brussel wordt losgelaten en dat de Vlamingen er aan hun lot worden overgelaten. Ik twijfel er niet aan dat ook nu weer heel wat buitenlandse delegaties dit Belgische model zullen komen bestuderen. Het ramptoerisme is een fenomeen van deze tijd.

Dit zal met deze constructie allicht niet anders zijn. Men zal ernaar komen kijken omwille van de vindrijkheid, en men zal ervoor bedanken, omdat het elders niet werkbaar is. Om heel dit Lambermontakkoord, Brussel inbegrepen, werkbaar te maken, is immers een politieke klasse nodig die bereid is de toekomst van diegenen die ze vertegenwoordigt te hypothekeren. Er is een politieke klasse nodig die bereid is zich vrijwillig te ontdoen van haar hoofdstad en daarvoor ook nog te betalen. Een dergelijke politieke klasse vindt men nergens anders dan in Vlaanderen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, mijn fractie beoordeelt het akkoord over Brussel, dat inherent deel uitmaakt van het Lambermontakkoord, als een stap in het proces van de staatshervorming.

Het is belangrijk dit te zeggen. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Denys terzake : dit is een

stap. Ik vind het merkwaardig hoe de CVP steeds maar moeite doet om proberen aan te tonen dat dit het eindresultaat zou zijn van het staatshervormingsproces. Dat is het duidelijk niet. Ik denk dat dit bij geen enkele van de huidige meerderheidsfracties op die manier wordt bekeken.

Er wordt hier ook steeds verwezen naar de resoluties van het Vlaams Parlement. Ik wil daar even op ingaan. De waarheid heeft immers ook haar rechten. De resoluties van het Vlaams Parlement zijn in iets minder dan vier jaar tijd tot stand gekomen, na een zeer intense discussie in de commissie voor Staatshervorming. Er was een constructieve medewerking van de meeste commissieleden. Het was de bedoeling om een Vlaamse termijnvisie inzake staatshervorming op te bouwen. Met die termijnvisie probeerden we vast te leggen wat we uiteindelijk ooit willen bereiken met de staatshervorming. Dat was het uitgangspunt van de discussie in de commissie voor Staatshervorming.

De VLD-fractie heeft er verschillende malen op aangedrongen om naast de discussie over de termijnvisie ook een discussie te voeren over de strategie voor de volgende stap. In essentie zijn dat inderdaad twee verschillende zaken. Ik verahul echter niet dat ik soms de indruk had dat bij bepaalde fracties de zaken door elkaar werden gehaald. Misschien werd er zelfs opzettelijk verwarring gecreëerd. We moeten die twee zaken duidelijk uit elkaar halen. De strategie in de commissie voor Staatshervorming was de ontwikkeling van een termijnvisie. Op basis daarvan zou dan een resolutie worden opgesteld. Het is intellectueel oneerlijk om het nu voor te stellen als zou het een strategie voor de eerstvolgende stap in de staatshervorming betreffen. Ik vind het heel belangrijk om dit onderscheid duidelijk naar voren te brengen. Het verwondert me dat de CVP, die terzake zelf een belangrijke motor is geweest, dit voortdurend verkeerd voorstelt.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Voorhamme, de overheveling van de bevoegdheid – niet de financiering – inzake gezondheidszorgen en kinderbijlagen staat in het Vlaams regeerakkoord. U hebt dat zelf ondertekend als een engagement van de regering, het zou in deze legislatuur gerealiseerd worden. Er komt echter niets van.

De heer Robert Voorhamme : Dat zeg ik niet. Dat is uw eeuwige doemdenken. U denkt dat het na deze stap definitief achter de rug is.

De heer Eric Van Rompuy : Tijdens deze legislatuur komt er dan nog een staatshervorming ?

De heer Robert Voorhamme : Ik heb geen kristallen bol.

De heer Eric Van Rompuy : De Vlaamse regering heeft zich daar toch toe geëngageerd ?

De heer Robert Voorhamme : Deze meerderheid heeft al verschillende keren duidelijk gezegd dat het niet de bedoeling is om nu stil te vallen.

Voor alle duidelijkheid wil ik er ook op wijzen dat de discussies met betrekking tot de resoluties van het Vlaams Parlement hebben kunnen plaatsvinden omdat er een algemeen kader was. Ik verklaar me nader. Terwijl wij aan het discussiëren waren, gebeurde er in de realiteit niets op het vlak van verdere stappen in de staatshervorming.

Ik heb ook nog de volgende opmerking. De voortvarendheid van een aantal deelnemers aan de discussie heeft er wellicht toe geleid dat er over belangrijke onderdelen van deze resolutie geen algemene instemming was van de democratische fracties. Ik bedoel hiermee niet dat we het niet eens konden worden over bepaalde principes zoals die nu in het Vlaams regeerakkoord staan. Ik bedoel gewoon dat die principes nogal extreem werden vertolkt in de teksten van de resoluties. Dat zorgde ervoor dat twee democratische fracties van dit parlement een belangrijk deel van die resolutie nooit hebben goedgekeurd. Daaraan wordt vaak voorbijgegaan. De indruk wordt gewekt dat het parlement er unaniem mee instemde.

Ten slotte mogen we ook niet vergeten dat op het ogenblik dat het erop aan kwam een volgende stap te zetten, en er in het federaal parlement een aantal grondwetsartikelen moesten worden herzien, verscheidene democratische partijen, ook de CVP, er uitdrukkelijk voor ijverden om het aantal artikelen sterk te beperken. Daardoor werden de marges vastgelegd waarbinnen op dit ogenblik kan worden gewerkt. Ik spreek daarover nu geen waardeoordeel uit, maar het moet wel vermeld worden. Sommigen willen dat niet, en geven een pertinent verkeerd beeld van de mogelijkheden die we vandaag hebben.

De heer Eric Van Rompuy : Voor een federalisering van de kinderbijlagen en de gezondheidszorg is gewoon een tweederde meerderheid nodig. Daarvoor moet de grondwet niet herzien worden. Ook voor het uitwerken van een fiscale autonomie is dat niet nodig. Het is dus best mogelijk om een programma uit te voeren zonder grondwetsherziening, en voor meer dan 7 van de 700 miljard frank.

De heer Robert Voorhamme : We zijn daarmee bezig, en het gaat veel verder dan 7 miljard frank. Voor onze fractie is het belang van het akkoord over Brussel in eerste instantie dat het een wezenlijk onderdeel is van het ruimere Lambermontakkoord, dat in tegenstelling tot wat u steeds verkondigt, een fundamentele stap betekent in wat de heer Denys een fiscale differentiëring noemde. Bovendien brengt het een belangrijke correctie aan, zeker op termijn, inzake de financiering van de twee gemeenschappen, in de richting waarin we het altijd hebben gewild. Ook wordt een belangrijke bevoegdheid ten aanzien van de gemeenten en de provincies overgeheveld, belangrijker dan destijds werd vooropgesteld. De heer Van Grembergen heeft herhaaldelijk op dat belang gewezen.

Democratische Brusselaars, zowel politieke mandatarissen als anderen die bij de kwestie betrokken zijn, noemen het akkoord over Brussel een goed akkoord. Het is misschien niet de hemel op aarde, maar het is alleszins een beter akkoord dan ze verwacht hadden. In de wandelgangen is zelfs uit de mond van CVP-mandatarissen dezelfde commentaar te horen. Ze kunnen het natuurlijk niet in het parlement zeggen, want ze zitten in de oppositie.

De heer Eric Van Rompuy : U noemt het 'de wandelgangen'; dus u kunt niet zeggen wie. De CVP is op de avond van de onderhandelingen over Brussel buitengezet. We mochten niet meer meedoen. Het getuigt van een laag niveau om dan nog aan te komen met wat in de 'wandelgangen' wordt gezegd. Noem dan toch namen, in plaats van te insinueren.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Van Rompuy, ik heb daarstraks aandachtig naar u geluisterd. Dat ging soms ook onder het normale niveau.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb gezegd wat velen denken. U bent niet de enige met niveau.

De heer Robert Voorhamme : Laten we maar allemaal wat op niveau blijven.

Er zijn een vijftal redenen waarom het Brusselakkoord een goed akkoord kan worden genoemd. De eerste is het antiblokkeringssysteem, volgens ons een belangrijke verwezenlijking. Ik geef openlijk toe dat het Vlaams Blok tot voor kort het grootste probleem was van de democratische Vlamingen in Brussel. Het antiblokkeringssysteem biedt daarvoor een oplossing, en maakt de band tussen Vlaanderen en Brussel nauwer.

Voorhamme

Het tweede punt betreft de gewaarborgde vertegenwoordiging op het niveau van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Aangezien die waarborg tot nu eigenlijk niet bestond, is dit een belangrijke stap voorwaarts.

Volgens bepaalde Brusselse Vlamingen gaat dit akkoord niet ver genoeg. Spijtig genoeg is het zo dat de Vlamingen in Brussel bij normale, democratische, open georganiseerde verkiezingen zouden worden gemarginaliseerd. Hoewel ik dit ten zeerste betreur, moet ik vaststellen dat dit momenteel de realiteit is.

In het akkoord is een waarborg opgenomen die de Vlamingen recht geeft op zeventien leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Rekening houdend met de realiteit op het terrein, is het afdwingen van een dergelijke waarborg niet min. Bovendien hoop ik dat de huidige realiteit in de loop van de volgende jaren zal evolueren.

Het derde punt betreft het wijzigen van de gemeentewet in Brussel. Over dergelijke wijzigingen zal men slechts met een dubbelde meerderheid kunnen beslissen. Mijns inziens is dit een belangrijke verwezenlijking.

Bovendien zullen zes Vlaamse Brusselaars rechtstreeks voor het Vlaams Parlement worden verkozen. Dit zal ongetwijfeld de band tussen Brussel en het Vlaams Parlement versterken, een gegeven waarvoor we in het verleden al hebben gepleit.

Brussel zal twee miljard frank aan bijkomende middelen ontvangen. Wie dit veel vindt, moet de huidige Brusselse begroting eens bekijken. Mij lijkt het alleszins niet zo veel. Ik word wel een beetje wrevelig van de louter financiële discussie die momenteel wordt gevoerd.

Men kan niet ontkennen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest momenteel nog steeds het grootste armoedegebied van België is. Ik vind het onwaardig om op een kruideniersachtige wijze over bijkomende financiële middelen voor dit gewest te redeneren. Het gaat er niet om of deze middelen naar Franstaligen, naar Vlamingen of naar allochtonen gaan. Aangezien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds het grootste armoedegebied in ons land vormt, moeten er voor dit gewest meer middelen worden vrijgemaakt.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Voorhamme, men had dit op een interessante en goede manier kunnen oplossen. De gemeenten zullen een miljard frank ontvangen. Men had hieraan de voorwaarde kunnen verbinden dat de gemeenten die middelen dienen aan te wenden voor de herwaardering van achtergestelde wijken of voor bepaalde doelgroepen.

Men heeft er echter voor gekozen om dit bedrag zonder een enkele voorwaarde naar de gemeenten toe te schuiven, zonder ook maar één voorwaarde. Men heeft niets gezegd over bijkomende bevoegdheden voor de Vlaamse schepen. Ik ben ook bekommerd om de bestaande armoede, maar toch vraagt men de gemeenten niet om de nieuwe middelen in te zetten daar waar de nood het hoogst is. Men heeft dit zelfs nooit voorgesteld. Er werd niet één voorwaarde gekoppeld aan de toewijzing van die middelen.

De heer Robert Voorhamme : Mevrouw Grouwels, uw fractie moet coherent blijven in haar redeneringen. Wanneer het om Vlaamse gemeenten gaat, wil uw fractie een einde stellen aan de betutteling. Uw fractie wil niet dat Vlaanderen dicteert hoe de gemeenten de middelen die ze van het Vlaamse niveau ontvangen precies dienen te besteden. Ik kan die redenering begrijpen.

Mevrouw Grouwels, wanneer het om Brusselse gemeenten gaat, houdt u er blijkbaar een redenering op na die haaks staat op uw eerste redenering. Men moet echter kiezen. Het is het een of het ander. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

Mevrouw Brigitte Grouwels : Zoals de zaken er nu voorstaan, zullen de Brusselse gemeenten één miljard frank meer ontvangen. We zijn tegen het feit dat hieraan geen enkele voorwaarde vastzit.

De heer Robert Voorhamme : Mevrouw Grouwels, ik ga ervan uit dat u zich in de toekomst ook in de debatten in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden tegen een grotere financiële autonomie voor de Vlaamse gemeenten zult kanten. Indien u consequent bent, moet u ook daartegen zijn.

Mevrouw Brigitte Grouwels : We wensen het debat over de herfinanciering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de Brusselse lokale besturen te voeren via een globaal debat over een meer efficiënt bestuur. Daartoe is tot op heden nog geen enkele aanzet gegeven. De bevoegdheidsverdeling tussen het gewest en de gemeenten is totaal onvolmaakt. Dit heeft niets meer te maken met commu-

Grouwels

nautaire discussiepunten, maar wel met een efficiënt beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In een dergelijk verband willen we uiteraard wel praten over de herfinanciering van Brussel, maar niet als het gaat om het toeschuiven van cadeaus aan gemeenten waar geen enkele waarborg tegenover staat.

De heer Robert Voorhamme : Mevrouw Grouwels, ik ga hier niet de discussie opnieuw openen die zonet werd gevoerd met minister Anciaux. Toch wens ik te beklemtonen dat daar wel iets tegenover staat. De gemeenten krijgen dat geld immers niet zomaar toegestopt. Aan die toekenning zijn bepaalde voorwaarden gekoppeld. Die zijn reeds aan bod gekomen tijdens de eerdere discussie en ik zal die dan ook niet allemaal herhalen. Wat u beweert, is dus totaal onjuist.

Ik vind het principieel onwaardig dat vooral vanuit uw partij een discours wordt gehouden waarbij de schijn wordt gewekt dat we middelen aan het verspillen zijn door bijkomende middelen aan Brussel te schenken. Ik ben ervan overtuigd dat die bijkomende middelen voor Brussel echt nodig zijn. Dit voorstellen alsof we alles aan het afkopen zijn, is mijns inziens een onwaardige redenering. Ik zou trouwens niet graag hebben dat de Brusselaars daar te veel aandacht aan schenken, want dit creëert een verkeerd beeld over wat de Vlamingen over Brussel denken. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Over de technische aspecten zal ik het nu niet hebben. Ik sluit me in dit verband aan bij wat de heer Denys reeds eerder heeft gezegd.

Sta me toe tot besluit nog twee zaken toe te lichten. Nu is het gemakkelijk om te praten over het akkoord over Brussel, maar enkele maanden geleden was dit zeker niet het geval. Dit akkoord is tot stand gekomen zonder ook maar één toegift inzake faciliteiten in andere gemeenten. Het akkoord over Brussel is een akkoord dat moet worden gezien in verband met het Lambermontakkoord waarbij Vlaanderen volledig autonoom wordt inzake de gemeenten, ook de gemeenten rond Brussel. Dit wordt te veel onderschat en is voor veel Franstaligen in het grote hoofdstedelijke gebied nog steeds onverteerbaar. Het is de belangrijkste motivatie voor Franstaligen – die deel uitmaken van de meerderheid – om tegen te stemmen.

Had men dit een jaar geleden gezegd, dan zou men misschien op hoongelach vanuit de oppositiebanken zijn onthaald. Maar vandaag hebben we het verwezenlijkt. De door u voorgestelde balans alsof dit alles afgekocht zou zijn, vind ik totaal naast de kwestie.

Mijnheer Van Rompuy, u hebt als argument aangehaald dat deze stap niet ver genoeg gaat. Dit is natuurlijk een kwestie van appreciatie. Uw belangrijkste argument contra is evenwel dat het met deze stap voor ten minste tien jaar met de staats-hervorming gedaan zou zijn. Een dergelijke uitspraak verwondert mij van iemand met zo'n grote staat van dienst, met zo'n lange politieke anciënniteit en zo'n lange en grondige ervaring terzake. Voor de mensen die deze zaken steeds op de voet hebben gevolgd, komt dit naïef over. Uit uw mond klinkt het zelfs ongeloofwaardig.

De heer Eric Van Rompuy : Ik citeer de heren Michel en Moureaux die een nog veel langere staat van dienst hebben.

De heer Robert Voorhamme : Ik denk dat u voldoende bekwaam en ervaren bent om niet anderen te moeten citeren. Als uw eigen mening is dat het met deze stap voor minstens tien jaar gedaan is, dan bent u ongeloofwaardig. De geschiedenis heeft bewezen dat bij elke stap in de staats-hervorming telkens belangrijke politieke personen hebben gezegd dat het gedaan was, en sommigen nuanceerden dat door te zeggen dat het voor lange tijd gedaan was.

De heer Eric Van Rompuy : Het is acht jaar geleden. Als het nog eens zo lang duurt, ben ik met pensioen. Ik wil het graag meemaken voor ik 60 wordt.

De heer Robert Voorhamme : Binnen de termijnen die waren vooropgesteld, werd telkens een nieuwe stap gezet in de staats-hervorming. Dat zal nu niet anders zijn. Wij werken met een stapsgewijze strategie om gaandeweg het vertrouwen tussen de gemeenschappen op te bouwen. Dat doe je niet met ingrijpende en bruske operaties.

Dat is de essentie van dit proces. Het feit dat u dit negeert, klinkt ongeloofwaardig. Het is uw belangrijkste argument in deze discussie en het is een slecht argument. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijn-

Sannen

heer de minister, collega's, ik ben niet van plan een intentie- of een hypothetisch debat te voeren. Halen we de meerderheid of halen we die niet? Gaan we af op een muur, raken we erdoor, kunnen we erover of blijven we steken? Ik geef toe dat er enige spanning is in de Wetstraat, maar hierover wil ik het debat niet voeren, want het is hypothetisch. Ik wil er alleen op wijzen dat degenen die ervoor zorgen dat het Lambermontakkoord niet wordt goedgekeurd, een grote verantwoordelijkheid dragen.

Collega's, laat u niet misleiden door de retoriek van doemdenken die de heer Van Rompuy vandaag heeft gedebiteerd. Bij het begin van deze legislatuur stelde hij dat het onmogelijk zou zijn om verdere stappen te zetten in de staatshervorming. Bij het Sint-Elooisakkoord stelde hij dat de Fransen hadden wat ze wilden en dat we de rest wel konden vergeten. Bij het Lambermontakkoord stelde hij dat we Brussel hadden opgegeven en dat een akkoord over Brussel niet mogelijk is.

U zei net, mijnheer Van Rompuy, dat het doemdenken uw sterkste argument is. Ik denk dat mijn voorbeelden uw argument en uw geloofwaardigheid onderuit halen. We zetten telkens stappen vooruit. Ik ben ervan overtuigd dat deze retoriek van doemdenken niet veel indruk maakt op degenen die verantwoordelijkheid willen nemen in Vlaanderen.

U zegt dat er nog leven zal zijn als dit akkoord niet wordt goedgekeurd. Ik zeg u dat er nog leven zal zijn als het akkoord is goedgekeurd. Ik wil niet in uw doemdenken meestappen, maar een positieve boodschap brengen. De groenen laten zich niet inspireren door de Vlaamse natie. De groenen hervormen de staat enkel om een efficiënter, doorzichtiger en een meer democratische besluitvorming te realiseren. Het feit dat we meewerkten aan het Sint-Michiels- en het Lambermontakkoord komt tegemoet aan deze doelstelling: het homogener maken van de bevoegdheden, een groter evenwicht creëren tussen uitgaven en inkomsten en de mogelijkheid creëren om een eigen fiscaal beleid te voeren.

Het Lambermontakkoord voorziet in de overheveling van bijkomende bevoegdheden, zoals Landbouw, Buitenlandse Handel, op termijn Ontwikkelingssamenwerking, de gemeente- en provinciewet, het creëren van een grotere fiscale bevoegdheid, het kunnen werken met op- en afcantiemen en het creëren van meer middelen voor onze gemeen-

schappen. Dit Lambermontakkoord zet een stap in de richting die we willen volgen. De resoluties van het Vlaams Parlement vormen een horizon. Mijnheer Van Rompuy, u gelooft toch niet dat u een staatshervorming kunt realiseren die voor eens en altijd af is? Dit is een stapsgewijs proces, een continuüm. U hebt toch nooit geloofd dat alles wat in de resoluties stond, in één keer kon worden gerealiseerd?

De heer Eric Van Rompuy : Hoe staat het met het regeerakkoord?

De heer Ludo Sannen : Na twee jaar zijn al stappen gezet in de uitvoering van het regeerakkoord. De Vlaamse regering zal alles in het werk stellen om dat te continueren.

Ik wil het belang van het Lambermontakkoord niet opnieuw uitzetten. De heer Denys heeft al op de positieve dingen gewezen. Ik hoop wel dat het akkoord wordt goedgekeurd. Ik herinner me nog dat minister Van Grembergen op het belang wees van bijkomende bevoegdheden inzake binnenlands bestuur door de overheveling van de gemeente- en provinciewet. Ik ben dan ook blij dat hij als minister van Binnenlandse Aangelegenheden de ruimte en kansen krijgt om aan dat Vlaamse binnenlandse beleid gestalte te geven.

Door de overheveling van de gewestbelastingen en het eigen fiscaal beleid kunnen we ons grond-, huisvestings- en mobiliteitsbeleid efficiënter maken. We zullen op- en afcantiemen kunnen realiseren die niet meer forfaitair zijn. We zullen het regeerakkoord kunnen uitvoeren door de laagste inkomens de nodige afcantiemen te geven zodat we bijdragen aan de opheffing van de werkloosheidsval.

We krijgen bijkomende middelen voor de gemeenschapsmateries om bijvoorbeeld de noden in het onderwijs op te vangen. Het heeft me verrast dat de heer Van Rompuy vandaag gezwegen heeft over onderwijs. Hij weet dat we het engagement inzake onderwijs realiseren. Via de bijkomende middelen die we krijgen met het Lambermontakkoord, zullen we dat blijven doen.

De heer Eric Van Rompuy : Minister Stevaert stelde in het weekend nochtans dat het Lambermontgeld zal dienen om het kijk- en luistergeld af te schaffen. Klopt dat of heb ik dat misschien weer niet goed begrepen? Ook de heer Janssens zegt dat. De synthese tussen het nationalisme en het socialisme is het kijk- en luistergeld.

De voorzitter : Laat ons de discussie van daarnet niet overdoen. De heer Sannen heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Voor een ideoloog van het socialisme, mijnheer de voorzitter, is dat toch een interessant thema ?

De voorzitter : Ik waardeer uw creativiteit en inventiviteit, mijnheer Van Rompuy.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Een ding is zeker : na het Lambermontakkoord zullen we een eigen fiscaal beleid kunnen voeren. We zullen onze belastingen evalueren en de noodwendigheden bekijken.

Ik wil nog even reageren op wat de heer Van Rompuy zegt. Hij spreekt over bijkomende bevoegdheden en over zeven miljard frank. Hij maakt het creëren van bijkomende bevoegdheden recht evenredig met het krijgen van de nodige middelen. Mijnheer Van Rompuy, die rechtsevenredigheid is er niet. Toen wij de bevoegdheid over onderwijs, cultuur en welzijn kregen, hebben we geen middelen gekregen die recht evenredig met de bevoegdheden waren. Nu krijgen we die financiering, gekoppeld aan bevoegdheden. De grote bevoegdheid om te kunnen beschikken over de eigen gemeenteen provinciewet vraagt niet meer middelen, maar is wel belangrijk. Het is bedroevend dat een parlementslid bevoegdheden alleen maar interpreteert vanuit een mercantiel perspectief.

Ik zal het nu even over Brussel hebben. Ik herinner mij het vorige debat en ook de woordenwisseling die ik had met de heer Vandebossche en mevrouw Grouwels over de overheveling van de gemeentewet. Zij stelden dat er geen waarborgen waren voor de Brusselse Vlamingen. De heer Vandebossche vroeg zelfs om vanuit het Vlaams Parlement de agenda van de mini-Costa te wijzigen. Ik heb toen gezegd dat de Brusselaars wel in staat zijn zelf hun agenda te bepalen op basis van wat er nodig is. Mevrouw Grouwels zei toen dat niet Brussel maar wel de federale overheid maatregelen moet nemen en dingen moet afdwingen. Mevrouw Grouwels, Brussel heeft het zelf gedaan. Ik geloofde toen ook al in de dynamiek van Brussel en in de dynamiek van de Vlaamse Brusselaars.

Misschien stoort het mevrouw Grouwels en de CVP dat naast de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap, het Vlaams Gewest en het Waalse Gewest nu ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest na tien jaar enige dynamiek toont en in staat is zelf een bijkomend akkoord op te stel-

len. Dat bijkomend akkoord bevat een aantal punten die positief zijn voor de vertegenwoordiging van de Vlamingen, voor het voeren van een goed onderwijs-, welzijns en cultuurbeleid in Brussel en voor het creëren van de nodige kwalitatieve samenlevingsvormen in de gemeenten.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De CVP heeft er in Brussel altijd voor geijverd om met alle Vlaamse meerderheidspartijen in Brussel met één stem te spreken in de onderhandelingen, maar de andere Vlaamse partijen hebben de CVP buitenspel gezet in de onderhandelingen. Vervolgens zijn er een aantal dingen gebeurd waardoor de lat lager kwam te liggen dan we hadden afgesproken. In de gemeenten heeft men voor de Vlamingen niets veranderd. Er zijn immers geen bijkomende waarborgen gegeven in verband met de bevoegdheden van de Vlaamse schepenen.

Minister Bert Ancliaux : Mevrouw Grouwels, vraag eens aan de heer Vandebossche wat hij van het akkoord vindt.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De bevoegdheden van de heer Vandebossche zullen door dit akkoord niet veranderen. Als hij in de gemeente Anderlecht iets heeft te zeggen, is dat zijn verdienste en niet die van het akkoord. In de gemeenten zonder Vlaamse schepenen zal er ook niets veranderen.

De stad Brussel heeft een begroting van 21 miljard frank. De Vlaamse schepenen in de stad Brussel is bevoegd voor Vlaamse aangelegenheden en gelijkheidsbeleid, maar hij kan niet over het Nederlandstalig cultuurbeleid en het Nederlandstalig onderwijsbeleid beslissen. Franstalige schepenen beslissen daarover. Het akkoord verandert daar niets aan.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Grouwels, ik heb geen probleem met het feit dat de schepenen van Onderwijs beslist over het onderwijsbeleid van een gemeente. De organisatie van het beleid is natuurlijk iets anders, maar op zichzelf heb ik er geen problemen mee. Ik denk zelfs dat de uitdagingen bij een concrete invulling van een bepaald onderwijsbeleid voor een deel dezelfde zijn voor Franstalige en Nederlandstalige scholen. Het is belangrijker dat men probeert samen te spreken dan dat men elkaar steeds tracht tegen te spreken.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik wil nog even een voorbeeld geven, want hier wordt blijk gegeven

Grouwels

van een gebrek aan kennis van de situatie. De gemeente Schaarbeek heeft enkel Franstalig gemeentelijk onderwijs. Wat denkt men daar aan te doen? Zal de Vlaamse schepen van Schaarbeek daar iets aan doen? Ik heb daar de allergrootste twijfels over.

Minister Bert Anciaux : Hoelang is de heer De Jaegher al schepen in Schaarbeek? Hij is een CVP'er. Hoelang is hij al schepen?

Mevrouw Brigitte Grouwels : Wij hadden gehoopt dat door dit akkoord de bevoegdheden van de Vlaamse schepenen duidelijk zouden worden en dat er ook bijhorende middelen zouden komen. Dat is echter niet gebeurd. Men heeft gewoon gezegd dat de Vlaamse schepen er onder bepaalde omstandigheden moet zijn, maar men heeft er niet bijgezegd dat hij bevoegdheden en middelen moet hebben. Nochtans was op voorhand samen met de CVP afgesproken om dit punt op de onderhandelingsstafel te leggen. De CVP werd aan de kant gezet en de onderhandelaars hebben de eisen links laten liggen.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Grouwels, het stoort me dat u denkt dat de Vlaamse positie in Brussel alleen kan worden versterkt door altijd opnieuw een beroep te doen op andere dan Brusselse instanties. U gaat er blijkbaar vanuit dat andere instanties op een dirigistische manier zaken moeten opleggen. Ik geloof in de Brusselaar, in de Vlaamse Brusselaar en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik ben ervan overtuigd dat de positie en de belangen van Vlaanderen hard kunnen worden gemaakt op het niveau van het gewest. Dit akkoord zet reeds een stap in die richting. De grotere vertegenwoordiging van Vlamingen in Brussel werd immers op het gewestelijk niveau afgedwongen, net als de versterking van de Vlamingen in de gemeenten en de uitbreiding van middelen voor het voeren van een echt gemeenschapsbeleid.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Sannen, op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt inderdaad op een positieve wijze samengewerkt tussen Vlamingen en Franstaligen. Dat heeft echter alles te maken met een heel duidelijke en gedetailleerde wetgeving. De wet dwingt Vlamingen en Franstaligen tot samenwerken. Ons uitgangspunt voor de gemeenten was op dit gegeven gebaseerd, want als Vlamingen en Franstaligen ook op gemeentelijk vlak worden gedwongen tot samenwerken, dan zal dit een positieve samenwerking tot gevolg hebben. Als de wet niet voorziet in

deze dwang, dan zal de samenwerking altijd een punt van twist, strijd en onzekerheid blijven, vooral voor de kleinste – de Vlaamse – gemeenschap.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ik wil mevrouw Grouwels feliciteren. Tijdens dit korte debat heeft ze al veel meer gezegd dan tijdens de drie dagen durende onderhandelingen in de mini-Costa. (*Rumoer*)

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, u was niet aanwezig tijdens die onderhandelingen en kunt bijgevolg geen oordeel vellen. Ik zal niet ingaan op uw opmerking.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grouwels, ik ben ervan overtuigd dat dit Brussels akkoord niet dé oplossing voor Brussel vormt. Net zoals in de Belgische staatshervorming, moeten ook voor Brussel nog bijkomende stappen worden gezet. Ik ben het ermee eens dat er nog conflicten zullen zijn en dat we nog in moeilijke situaties kunnen terechtkomen. Ik weet evenmin of we met het Lombardakkoord onze doelstellingen zullen halen. Brussel is immers een dynamisch gegeven en is bijgevolg niet erg grijpbaar. Bepaalde effecten kunnen niet volledig worden ingeschat. Ik weet echter wel dat onze vertegenwoordigers in Brussel, ook in de Brusselse gemeenten aange-naam verrast zijn over de constructieve wijze waarop kan worden samengewerkt indien naar elkaar wordt geluisterd en met elkaar wordt gedialogeerd.

Ik ben het eens met de positieve gevolgen van een strikte regelgeving, maar er is ook een cultuur van dialoog nodig. Op geen van beide mag een hypothek rusten. We moeten ons ervoor hoeden om het ene aspect te verstrengen, als daardoor het andere in gedrang komt dan wordt elk samenwerkingsmodel in Brussel onmogelijk.

Het akkoord biedt heel wat waarborgen. Zo wordt de vertegenwoordiging voor de kleinste taalgroep fel versterkt. Brussel krijgt bovendien meer middelen. Ik sluit me op dit punt aan bij de heer Voorhamme : Brussel heeft de extra middelen broodnodig. We hebben het steeds opnieuw over het noodzakelijke stedenbeleid in Vlaanderen, maar als er meer middelen worden gegeven aan Brussel, de grootste stad van ons land, dan wordt dit plots onverantwoord, verkeerd en onterecht genoemd. Nochtans zijn er heel wat schrijnende toestanden in Brussel.

Mevrouw Grouwels, welke richting wilt u uitgaan in Brussel? Ik wil een Brussel met een eigen dynamiek waar het voor iedereen goed is om te leven.

Sannen

Ik wijs erop dat dit communautair akkoord tot stand is gekomen in overleg met de traditionele gemeenschappen. We kunnen er echter op termijn niet onderuit dat Brussel uit veel meer bestaat dan uit twee gemeenschappen. Brussel is een 'pluriculturele' samenleving. Tot op heden heeft een derde van de inwoners geen echte politieke stem. Vandaag was Lombard noodzakelijk, morgen moeten we ervoor zorgen dat eenieder in Brussel een politieke stem krijgt, want enkel op die manier kunnen we van Brussel een echt aangename hoofdstad maken.

Geachte collega's, indien dit akkoord niet wordt goedgekeurd, dan is dat een gemiste kans. Degenen die daar verantwoordelijk voor zouden zijn, moeten beseffen dat ze een positieve dynamiek in de staatshervorming doen stilvallen. We zouden dit erg betreuren. Onze fractie zal alles in het werk stellen opdat het akkoord wordt goedgekeurd. Als de positieve dynamiek stopt, wordt het zeer moeilijk om in de volgende jaren nog een staatshervorming te realiseren. In tegenstelling tot wat de heer Van Rompuy zegt, denken we dat het wegstemmen van het Lambermontakkoord een rem zal zetten op de verdere ontwikkeling van de staatshervorming en dat het goedkeuren ervoor zal zorgen dat de dynamiek behouden blijft. Maar indien we de muur niet halen, dan nog staat het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering voor meer dan voldoende uitdagingen.

De heer Eric Van Rompuy : Voor Agalev mag deze regering dus doorgaan ?

De heer Ludo Sannen : Indien het Lambermontakkoord niet wordt goedgekeurd, dan betekent dit niet het einde van deze regering.

De heer Eric Van Rompuy : Leden van de Volksunie, u hebt het gehoord !

– *De heer Jos Geysels, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Ludo Sannen : Dit zou niet het einde betekenen van het paars-groene project in Vlaanderen. Het zou wel een gehandicapt project worden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Spreekt hij ook namens de VU ?

De heer Eric Van Rompuy : Is het ID&VU of gaat het om een 'technische' toespraak ?

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sta op dit spreekgestoelte namens de VU&ID-fractie. De verklaring daarvoor is trouwens eenvoudig. We vormen nog steeds een fractie, technisch of niet. Daarnaast had ik de eer om deel te nemen aan de onderhandelingen over Brussel. Ik heb daarvoor het volledige mandaat gekregen van de partij.

De heer Chris Vandenbroeke : We hebben dat vorige zaterdag wel niet goedgekeurd.

De heer Sven Gatz : Men krijgt soms uit onverwachte hoek tegenwind.

Ik heb die onderhandelingen samen met voorzitter Borginon gevoerd. Ik zal hier dan ook de visie van onze fractie op het Lombardakkoord toelichten.

We weten allemaal dat het om een institutioneel akkoord gaat. Om het debat te verruimen, wil ik een recente VUB-studie aanhalen, die door de vorige Vlaamse regering was aangevraagd. Ze ging over de status van het Nederlands in Brussel. Het rapport vormt zeer interessante achtergrondliteratuur voor het huidig debat. Ik ben ervan overtuigd dat als de institutionele zaken worden goedgekeurd, en men ze koppelt aan de sociologische evolutie die zich in Brussel voltrekt, we goed bezig zijn. Ik geef grif toe dat we niet euforisch moeten doen. Het is echter ook niet allemaal kommer en kwel.

Vijf punten waren belangrijk voor mijn fractie. We hebben daarover een eervol resultaat bereikt. Men vroeg de gewaarborgde vertegenwoordiging in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Men zei dat het om volwaardige leden moest gaan, met stemrecht op alle niveaus. Dit is nu het geval. Men vroeg – misschien niet op alle banken – dat het om 20 procent van de mandaten zou gaan. We hebben dit, nagenoeg, gehaald. De volwaardige groep van Vlaamse Brusselaars in het Brussels Parlement binnen het hoofdstedelijk gewest en de tweeledigheid zijn versterkt.

Ik geef ootmoedig toe dat er op dit moment te veel mandaten zijn. Ik druk er echter op dat het niet de Nederlandstalige Brusselaars waren die tijdens de verkiezingsnacht aandrongen op een proliferatie van de mandaten. Er wordt al te gemakkelijk gezegd dat ze goed voor zichzelf hebben gezorgd. Zo goed hoefde het voor ons echter ook weer niet te

Gatz

zijn. Niettemin is het akkoord over de gewaarborgde vertegenwoordiging zeker verdedigbaar.

Een tweede punt was de rechtstreekse verkiezing van de vertegenwoordigers van de Brusselse Vlaamingen in het Vlaams Parlement. Deze oude eis wordt nu gerealiseerd, en dat zal de band tussen Vlaanderen en Brussel versterken. Momenteel heeft men in het Vlaams Parlement relatief weinig last van mij en de andere Vlaamse Brusselaars, omdat wij door ons kleine aantal onze activiteit noodgedwongen toespitsen op de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Anders zou de Vlaamse stem daar immers helemaal niet worden gehoord. Als de mandaten worden losgekoppeld, zal de Vlaams-Brusselse stem eindelijk volwaardig weerklinken in het Brussels en het Vlaams Parlement.

Ten derde heeft men de dubbele meerderheid in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad uitgebreid tot de aangelegenheden die worden geregeld door de gemeentewet. Dat is althans de zienswijze van mijn fractie. Betreffende het antiblokkeringssysteem werden twee belangrijke kritische opmerkingen gemaakt. Het zou een antidemocratisch systeem zijn. Welnu, als men het ABS antidemocratisch acht, mogen wel meer zaken in ons rechtssysteem worden herbekeken, zoals de zogenaamde gifpil in het vennootschapsrecht. Dat is een systeem om een vijandige overname te beletten met een minderheidsblokkering. *(Opmerking van de heer Luc Van den Brande)*

We hebben een duidelijk ontradend signaal gegeven aan degenen die gebruik willen maken van een relatieve meerderheid in het hoofdstedelijk gewest om ondemocratische standpunten hard te maken. *(Opmerking van de heer Roland Van Goethem)*

Een tweede punt van kritiek was dat het systeem niet alleen zal worden gebruikt zoals het bedoeld is, maar ook om de dubbele meerderheid uit te hollen. Volgens mij is dat ondenkbaar. Brussel wordt onbestuurbaar als dit systeem à la carte zou worden gebruikt. Ook in het hoofdstedelijk gewest bestuurt men met een coalitie en een meerderheidsakkoord. Recent was er de commotie over de wisselmeerderheid inzake de zonevreemde woningen, die er tot mijn genoegen dan toch niet zal komen. Als men voortdurend gebruikmaakt van wisselmeerderheden, bijvoorbeeld om de dubbele meerderheid uit te hollen, zoals de CVP vreest, is er geen sprake meer van een coalitie die een regeerakkoord uitvoert.

Mijns inziens hebben we een goede regeling getroffen wat de Vlaamse schepen betreft. We zijn er niet in geslaagd ervoor te zorgen dat er in alle omstandigheden gegarandeerd één Vlaamse schepen is. Twee voorbeelden, een uit een faciliteitengemeente en een uit een Vlaamse gemeente, illustreren waarom dat een moeilijk haalbare kaart is.

In de faciliteitengemeenten wordt gewerkt met afspiegelingscolleges. Men kan moeilijk beweren dat de schepen van de minderheid daar een sterke positie heeft. Mijnheer Van Rompuy, ik zal Zaventem als voorbeeld nemen voor de toestand in de Vlaamse gemeenten. Stel dat de heer Vermeiren in Zaventem burgemeester is en u tot de oppositie behoort. Op de een of andere manier wordt een regeling van kracht die afspiegelingscolleges oplegt. Mijnheer Vermeiren moet dus gedwongen met u in zee. Vanzelfsprekend zult u weinig te zeggen hebben.

Als men machtsdeling verplicht, moet men ervoor zorgen dat de persoon in kwestie reële macht krijgt, en dat er geen papieren schepenen in het leven worden geroepen. Met de huidige regeling bestaat er tenminste een zeer grote kans op werkelijke machtsdeling in Brussel, waar de toenadering tussen de gemeenschappen toch veel groter is dan twintig jaar geleden.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Zonder de discussie op de technische aspecten te willen toespitsen, wil ik er toch ook op wijzen dat de voorgestelde machtsdeling op het niveau van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een heel merkwaardige redenering inhoudt. Die gaat alleen maar op als men niet zeker is van het aantal Nederlandstalige verkozenen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Er is nu echter afgesproken dat het er in ieder geval zeventien zullen zijn. Waarom moet men dan nog eerst kartels maken, om daarna tussen die kartels tot een vorm van apparentering of verbinding te komen ? Dat is absurd, want de verhoudingen tussen Nederlandstaligen en Franstaligen worden precies vastgelegd. Deze regeling heeft geen logische basis. Het gaat om een zuiver politieke constructie, en men zal op het moment zelf wel zien wie men nodig heeft. Uw redenering gaat niet op, want het aantal Vlaamse verkozenen is gewaarborgd in tegenstelling tot de huidige toestand Deze kritiek op het Brusselakkoord is van belang, vooraleer te komen tot de regeling over de politieraden waarover de heer Gatz het nog zal hebben.

De heer Sven Gatz : Het systeem is zo opgevat dat de Brusselse gemeenten maar echt kunnen worden bestuurd als er sprake is van machtsdeling, als beide gemeenschappen hun zeg krijgen. Ik ben het met u eens dat de regeling niet echt erg interessant is voor mijn partij, want wij zullen wellicht niet deelnemen aan structurele samenwerkingsverbanden zoals taalgemengde lijsten en dergelijke. Maar de regeling is wel in het Vlaamse belang. Zo kunnen we ervoor zorgen dat er in meer gemeenten dan vandaag het geval is, een Vlaamse schepen komt.

De waarborgen inzake de politieraden zijn gegeven. Zelfs als het gewaarborgd aantal Vlamingen in de politieraden niet wordt gerealiseerd, worden zij daar toch aan toegevoegd. Het belangrijkste is wel dat men redelijkerwijze mag veronderstellen dat de bestaande Brusselse politiezones eigenlijk een voorafspiegeling zijn van de toename van samenwerkingsverbanden of fusies van gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het principe van de gewaarborgde vertegenwoordiging is verworven. We beschikken over een goed vertrekpunt om in de toekomst die waarborg nog te versterken.

Ik sluit af met een verwijzing naar de opmerking dat het akkoord een schande zou zijn omdat het is afgekocht. Ook vroeger zijn in het raamwerk van het federale bestel akkoorden afgesloten met institutionele waarborgen voor beide partijen, en steeds werd daarbij een financieel glijmiddel gebruikt. Men noemde dat op een bepaald ogenblik zelfs een financieringswet. In elk geval ging het om financiële beloningen. De heer Voorhamme heeft terecht gezegd dat de Franstaligen geen institutionele eisenbundel voor Brussel hebben. Ze zitten voortdurend in de verdediging, en we hebben opnieuw een aantal bressen in hun verdedigingslinie kunnen slaan. Hun enige institutionele eisen hebben betrekking op de Rand. Wat dat betreft hebben ze niets veroverd, wij daarentegen hebben belangrijke zaken afgedwongen. Dit is natuurlijk geen perfect akkoord. Het is echter wel een akkoord dat in die mate goed is dat ik en mijn fractie hopen dat het ook effectief een wet zal worden. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Ik wil hier niets over de inhoud van de uiteenzetting van de heer Gatz zeggen, maar wel over de formele kant van wat hij bij het begin heeft gezegd. Ik wil dat dit goed wordt genotuleerd. Sinds zaterdag bestaat de alliantie tussen VU en ID niet meer. Ten eerste :

wie het anders zegt, zorgt voor verwarring. Ten tweede : wie het anders zegt, creëert misschien ook ernstige risico's. Ieder moet voor zich de beoordeling maken.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal het kort houden, want er is reeds heel veel gezegd. Het Lambermontakkoord en het onderdeel Brussel is het gevolg van een stap-voor-stapstrategie om van België steeds meer een confederaal land te maken. Het is essentieel omdat we in een samenwerkingsverband met anderen leven en niet alles alleen maar vanuit ons oogpunt kunnen realiseren. Iedereen die ooit aan die stap-voor-stapstrategie heeft meegewerkt, weet dat dit juist is.

Enkele maanden geleden zei de heer Van Rompuy hier op de tribune in zijn welgekende stijl : 'Wanneer gaan jullie in godsnaam ooit toegevingen doen aan de Rand in ruil voor verwezenlijkingen in Brussel ? Mijnheer Anciaux, durft u beweren dat u in Brussel de Brusselse vooruitgang niet zult koppelen aan nieuwe toegevingen voor de Rand ?' We hebben dit inderdaad niet gedaan. Dit is een eerste punt, niettegenstaande men altijd zei dat dit het gevolg zou zijn.

Een tweede punt betreft de Franstaligen die overal in Brussel de Vlaamse ministers zouden aanduiden. Dit is absoluut onwaar. Ik heb dit ook duidelijk rechtgezet. Het zal de Nederlandstalige groep zijn die dit beslist. Als er al een probleem rond bestaat, zal het de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zijn – en dus de Vlamingen – die hierover beslist.

Ten derde wordt gratis verteld dat de dubbele meerderheid verdwijnt. Integendeel, de dubbele meerderheid wordt uitgebreid naar andere bevoegdheden, met name naar alle materies die de gemeentewet betreffen. De eenderde meerderheid is alleen maar mogelijk indien de Vlaamse gemeenschapspartijen en de ministers in de Brusselse regering zich hier heel concreet niet tegen verzetten.

Ten vierde wordt gezegd dat met de politieraden een grote nederlaag is geleden. Ik stel vast dat daar 19 mandaten zijn gegarandeerd en dat die op basis van de bevolkingscijfers worden toegekend.

Ten vijfde spreekt men voortdurend over niet-afdwingbare schepenen. Men spreekt voortdurend over het feit dat die schepenen koopwaar zijn geworden. Dit doet afbreuk aan de realiteit dat die

Anciaux

bijkomende schepenen verplicht worden en dat dit niets met geld heeft te maken, maar dat het geld een gevolg is, en niet de afkoopsom.

Ten zesde wordt gratis verteld dat Brussel verder een derde gewest wordt en dat die gewestvorming wordt versterkt. Ik zeg dat de band tussen Brussel en Vlaanderen versterkt wordt door aspecten die uitdrukkelijk in het regeerakkoord staan. Ik denk met name aan de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse verkozenen, de Vlaamse Brusselaars in het Vlaams Parlement, alsook aan het aspect van de samenstelling van de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op basis van de verdere samenstelling van het Vlaams Parlement.

Tot slot is er nog de financiering. Heel vaak wordt door Vlamingen, meestal ver van Brussel, 'Brussel Vlaams' gescandeerd. Dit parlement heeft, voor zover ik weet, unaniem beslist om van Brussel de hoofdstad van Vlaanderen te maken. Van zodra er een risico bestaat dat er geld van Vlamingen naar Brussel gaat, vindt men dit verwerpelijk. Als Vlaanderen wil investeren, zal Vlaanderen in haar hoofdstad moeten investeren. Het gaat inderdaad verder. Ik vind het verwerpelijk dat men er altijd van uitgaat dat bijkomende financiering een schande is, als ze niet alleen naar leden van onze gemeenschap zou gaan. Dat begrijp ik dus niet. Als we het eerlijk menen met Brussel, dan moeten we het ook eerlijk menen met iedereen die er woont. Iedereen die in Brussel woont, is voor mij een burger van die Vlaamse hoofdstad. Ik vind het een werkelijk verwerpelijke redenering te stellen dat Vlaams geld uitsluitend naar Vlaamse inwoners mag gaan.

Geachte leden, Brussel krijgt mijns inziens hierdoor een kans. Het is waar wat de heer Sannen zegt. Ook volgens mij is het de laatste keer dat echte institutionele debatten over Brussel alleen maar worden gevoerd tussen de Vlaamse en de Franstalige gemeenschap. In de toekomst moeten we inderdaad oog hebben voor het pluriculturele karakter van Brussel en voor de bondgenootschappen, de vanzelfsprekende verbanden die er moeten groeien tussen de verschillende gemeenschappen onderling, zeker tussen de Vlaamse gemeenschap en de andere cultuurgemeenschappen in Brussel. Dat zal de kracht worden van de Vlaamse gemeenschap in Brussel, en niets anders. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het debat in dit parlement vindt plaats op een ogenblik dat de parlementaire discussie over de zogenaamde Lambermontakkoorden volop gaande is. Dit debat vindt dus ofwel te vroeg ofwel te laat plaats. Het heeft dus een intentioneel karakter : men peilt naar wat zou kunnen gebeuren mocht een bepaalde situatie zich voordoen.

Ik treed alle sprekers bij die stelden dat een staats-hervorming een evoluerend proces is, en dat het met de akkoorden die nu ter tafel liggen niet anders is. Een aantal uiteenzettingen hier waren voorspelbaar. Ik kijk dan naar de heer Van Rompuy. Hij stelde dat wat nu gebeurt totaal ondermaats is, dat men slecht heeft onderhandeld, dat men de door het Vlaams Parlement aangenomen resoluties heeft verkracht. De heer Van Rompuy poneert dat de zaken totaal anders waren verlopen, mocht zijn partij hebben deelgenomen aan deze onderhandelingen. Ik meen dat dit niet waar is, mijnheer Van Rompuy. Men heeft nu de mogelijkheid een stap te zetten. Het is uiteindelijk aan elke fractie, maar ook aan elk parlementslid om te oordelen of de stap die we nu kunnen zetten belangrijk genoeg is : wat dat betreft ben ik het met u eens. Uw fractie wijst die stap af. Als u eerlijk bent met uzelf – en dat bent u – moet u toegeven dat u die stap ook afwijst omwille van de oppositierol die u momenteel vervult. Ik denk dat u deze teksten hoe dan ook geen eerlijke kans wilt geven. Zoals reeds eerder gezegd, ook in de commissie : we zijn er dan toch maar in geslaagd deze stap te zetten. Het is ooit anders geweest. Men heeft hier jaren schitterend werk geleverd, maar – en ik haal opnieuw mijn beelddespraak aan van de hometrainer – we kwamen niet vooruit. Na de Sint-Michielsakkoorden is men er niet in geslaagd om welke stap dan ook voorwaarts te zetten. Nu wel.

Er waren mensen die daaraan twijfelden. Men vroeg hoe snel dit zou gaan. Men heeft er zelfs op aangedrongen dat die stap zou worden gezet voor het einde van 2001. Anders had de Vlaamse regering daadwerkelijk een probleem. Men moest daar snel in gaan. Men drong aan op een snelle uitvoering van het institutionele luik van het Vlaamse regeerakkoord. Dat is gelukt, en in mijn ogen is die stap belangrijk genoeg. Mijnheer Van Rompuy, u stelt de zaken voor als waren de christen-democraten toen gedreven door edele motieven, terwijl het nu gaat over plat opportunisme en aan de macht blijven om aan de macht te blijven.

Sta me toe, ik heb diezelfde betogen ook gehouden op andere plaatsen. Toen waren er premiers die

Dewael

zeiden : ‘We moeten ons allemaal verbranden. We moeten onze tweederde meerderheid behalen, dus we moeten ons allemaal voor een stukje verbranden.’ Dat was de beeldspraak van de toenmalige premier. Net als toen komt het er ook nu gewoon op aan om die tweederde meerderheid te bereiken. Dat was toen de uitdaging en dat blijft ook vandaag nog altijd de vraag.

Zo kom ik bij het tweede element waar u aan twijfelt, en dat is natuurlijk zuiver intentioneel. U zegt dat als die stap nu wordt gezet, het hele proces minstens voor één generatie stilvalt. De heer Sannen heeft correct opgemerkt dat u dat in het verleden nog al een aantal keren hebt gedebiteerd. Mijns inziens is de staatshervorming effectief een evolutief proces. Na deze stap zullen er dan ook andere stappen volgen.

U hebt verwezen naar mijn uitspraken in een krant, waar ik zei : ‘Als Lambermont wordt goedgekeurd, denk ik niet dat we in september een grote oproep moeten doen om aan de Franstaligen te zeggen dat we hen opnieuw uitnodigen voor een groot gesprek van gemeenschap tot gemeenschap waarbij die en die zaken op de agenda staan.’ Ik meen inderdaad dat het politieke klimaat daar in september niet rijp voor zal zijn.

Ik ben er echter wel van overtuigd dat Lambermont effectief kan worden gerealiseerd en dus kan bijdragen tot het wederzijdse vertrouwen in dit land. Tijdens deze legislatuur zullen andere stappen volgen. De andere punten van het regeerakkoord kunnen effectief op de agenda worden geplaatst, daarom niet noodzakelijk altijd in een grote dialoog van gemeenschap tot gemeenschap, maar bijvoorbeeld ook in het intergouvernementeel overleg in dit land.

U hebt er nogal minachtend over gedaan, maar wat er met de NMBS is gebeurd, is een goed voorbeeld. U zegt dat we niet in de raad van bestuur zitten. Ik zeg dat het in het kader van het politiek primaat belangrijker is dat de verschillende regeringen in dit land overleggen over een investeringsplan voor de spoorwegen, veeleer dan dat ze in de raad van bestuur van de NMBS moeten gaan zitten. Met andere woorden, het intergouvernementeel overleg zal ertoe bijdragen dat de stem vanuit Vlaanderen zwaarder zal klinken in het uitwerken van dat investeringsprogramma.

Op die manier beschikken we immers over de mogelijkheid om effectief vanuit de gewesten te kun-

nen cofinancieren. Zo kunnen we bijvoorbeeld zeggen dat we de ontsluiting van Antwerpen zodanig belangrijk vinden dat we bepaalde infrastructuurwerken zelf ook mee zullen financieren. Dat is de beste waarborg om echt van de NMBS te verkrijgen dat bepaalde werken zullen worden uitgevoerd.

Dat is natuurlijk niet de volmaakte oplossing. Ik geef het echter als voorbeeld om nogmaals te illustreren dat als we kunnen voortbouwen op de ‘spirit’ van coöperatie in dit land, ook andere dossiers zullen volgen. Niet alleen de Vlaamse regering is daar vragende partij voor. Ook de andere gewestelijke en gemeenschapsoverheden in dit land zijn daar vragende partij voor. We zullen tot een situatie komen waarbij van onderaf het proces van staatshervorming gestuwd zal worden. De federale regering zal daartussenin komen te zitten.

Minister Anciaux is al uitvoerig ingegaan op een derde element dat hier naar voren werd gebracht. Wat Brussel betreft, wil ik zelf nog het volgende zeggen. Mijns inziens moeten we ook in dit Vlaams Parlement afstappen van die zwart-witbenadering voor Brussel. De periode van ‘Brussel Vlaams’ en van de lokettenrellen is voltooid verleden tijd.

In Brussel is er op dit ogenblik een samenlevingsmodel in de maak dat niet alleen de Vlamingen en de Franstaligen omvat. Brussel wordt steeds meer een smeltkroes, waar verschillende talen en culturen elkaar ontmoeten. Brussel heeft de allure van een internationale hoofdstad. In Brussel zijn op dit ogenblik meer buitenlandse journalisten geaccrediteerd dan in Washington DC. Meer dan drie op de tien Brusselaars zijn op dit ogenblik reeds buitenlanders.

We moeten daar rekening mee houden en we moeten ook stoppen met te denken dat we van hieruit moeten decreteren wat er in Brussel moet gebeuren. Het is aan de Brusselaars om dat zelf uit te maken. De Vlaamse Brusselaars doen dat ons ook voor. Brussel zal evolueren tot een soort gewest ‘sui generis’. De Vlaamse Brusselaars willen dat immers ook zo. Zij gaan dus niet akkoord met het model waarin elke frank die Vlaanderen in Brussel investeert, alleen aan Vlamingen ten goede mag komen. Het geld dat door dit akkoord bijkomend in Brussel zal worden geïnvesteerd, zal het mogelijk maken voor Brussel om zijn Europese en internationale roeping steeds meer waar te maken. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

U bekijkt het altijd in functie van de Vlaamse eisen.

De heer Eric Van Rompuy : Het miljard per jaar is toch gekoppeld aan een schepen ? Om rechten te krijgen, moeten we betalen.

Minister-president Patrick Dewael : Zo stelt u het voor, en door die mercantiele benadering komt u tot de conclusie dat dit een slecht akkoord is. Er zijn echter politieke doorbraken gerealiseerd in Brussel, hoewel u daaraan getwijfeld hebt. Vroeger werd altijd uit gegaan van een koppeling aan de Rand. Er werd gezegd dat de Vlamingen, als ze iets wilden bereiken in Brussel, zouden bloeden in de Rand. Dat is niet gebeurd. (*Opmerkingen van mevrouw Brigitte Grouwels*)

Wat nu op papier staat voor Brussel, voldoet aan de verwachtingen van een ruime meerderheid van de Vlaamse Brusselaars. Veel meer dan sommigen hier, hebben zij al lang begrepen dat ze nu mogelijkheden en instrumenten krijgen om de roeping van Brussel waar te maken. Ze wijzen trouwens de bevoogding en het dirigisme in de begeleiding van hieruit af. In alle partijen zien we dat er een eigen dynamiek is gegroeid in de Brusselse hoofdstedelijke instellingen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, laat die instellingen functioneren, en probeer het hoofdstuk Brussel niet weer te bekijken in een zwart-witbenadering. (*Opmerkingen*)

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Anciaux, uw partij heeft tijdens de vorige regeerperiode de Brusselse instellingen platgelegd. Vader Anciaux heeft ontslag genomen uit het taalhoffelijkheidsakkoord. Twee jaar lang waren de Brusselse instellingen gewoon lamgelegd om communautaire redenen. Kom ons dan niet de les spellen, alsof wij het zijn die de instellingen willen saboteren. U hebt ze gesaboteerd, samen met Verhofstadt. Zelfs het Verdrag van Maastricht kon niet worden geratificeerd. U wilt de CVP de les spellen, maar wij hebben de Brusselse instellingen laten functioneren tegen iedereen in.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Rompuy, gebruik uw geweten. Als u het een slecht akkoord vindt, zet dan uw atoombom in.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Als we niet naar elkaar kunnen luisteren, dan vertoont dit parlement een zwaar deficit. Het valt me telkens op dat iedereen lukraak met elkaar zit te praten, maar

zich achteraf afvraagt of dit nu wel een echt debat was. Een echt debat veronderstelt dat we naar elkaar luisteren. Ik heb naar u geluisterd, mijnheer Van Rompuy, en u hebt Brussel erbij betrokken zoals ik het nu paraphraseer. Ik spel u niet de les, maar ik zeg dat u de zaken verkeerd voorstelt.

Voor deze stap in de staatshervorming bestaat er een belangrijk draagvlak. De financiering die nu wordt doorgedrukt, speelt niet alleen voor de Franstaligen, maar ook voor de Vlamingen een rol. Maar wie dat zegt, is een slechte Vlaming. Met die financiering wordt ook terdege rekening gehouden in alle fracties die verzuchtingen hebben inzake bepaalde beleidsaspecten, bijvoorbeeld het onderwijs.

Het grootste minpunt aan het Lambermontakkoord is volgens mij het feit dat de zogenaamde 'juste retour' te traag wordt gerealiseerd. U kunt echter niet ontkennen dat er een breuk is gekomen. In 2013 zullen we voor 100 procent van de personenbelasting een effectieve impact hebben op de financiering van Vlaanderen. Dat is heel belangrijk. Met de kritiek dat het te laat op gang komt, en dat de fiscale autonomie nog te schuchter is, ben ik het echter ten dele eens.

Ik ben anderzijds ook niet blind voor het feit dat die fiscale autonomie substantiëler wordt. Van 10 procent gaan we naar 25 procent. Met die fiscale autonomie zullen we onze bevoegdheden kunnen sturen. We zullen niet alleen belastingen gewoon kunnen verlagen, maar we zullen ook fiscale stimuli kunnen toekennen om in bepaalde bevoegdheden sturend op te treden. Ik vind dit zeer belangrijk. Ik wil hier nogmaals herhalen dat het Lambermontakkoord wat bevoegdheden betreft voor de Vlaamse regering en voor het Vlaams Parlement een zeer belangrijke stap vooruit betekent. Deze stap vooruit betreft niet enkel het vlak van de landbouw, van de buitenlandse handel en van – op termijn – de ontwikkelingssamenwerking, het betreft hier eerst en vooral het hele binnenlandse bestuur.

Bepaalde mensen beweren dat dit akkoord niet volstaat. Ze zeggen dat het niet voldoende gewicht heeft en dat de Vlaamse regering de resoluties van het Vlaams Parlement wil verkrachten.

Mijnheer Van Rompuy, ik wil u de les niet spellen. Ik heb evenwel het dubbelinterview met de heren Dehaene en Schiltz in Knack gelezen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

In dit interview wijst de heer Dehaene op het evolutieve karakter van de staatshervorming. Elke keer als men een stap wil zetten, moet iedereen

Dewael

voor zichzelf uitmaken of die stap ver genoeg gaat. Dat is wat de heer Dehaene over dit akkoord heeft gezegd. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Deze week heeft de heer Eyskens in Knack gesteld dat premier Verhofstadt een aantal flaters heeft begaan en dat hij allerlei concessies aan de VU heeft moeten doen. Volgens de heer Eyskens heeft premier Verhofstadt de splitsing van de landbouw, van de buitenlandse handel en van de ontwikkelingssamenwerking in het akkoord moeten opnemen. De heer Eyskens vindt dit een onredelijke en contra-productieve beslissing. Het gaat hier namelijk om bevoegdheden die in elk normaal land op het federale niveau blijven. Dit betekent dat de heer Eyskens, lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en gewezen premier van dit land, vindt dat het Lambermontakkoord eigenlijk te ver gaat.

Mijnheer Van Rompuy, wat probeert u ons precies voor te houden ? U zou eerst moeten proberen om binnen uw eigen partij de violen gelijk te stemmen. U zegt dat het akkoord niet ver genoeg gaat. De heer Eyskens vindt het akkoord evenwel belachelijk omdat de daarnet vermelde bevoegdheden in een normaal land tot het federale niveau zouden blijven behoren. Ik begrijp er niets meer van.

Mijns inziens gaat het hier om een zeer belangrijke stap voorwaarts. Ik hoop dat men hiervoor in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de Senaat een tweederde meerderheid zal vinden. Dit proces zal zich echter ginds moeten voltrekken.

Het gaat hier zeker niet om de laatste stap in de staatshervorming. Indien we dit debat hebben gevoerd om uit mijn mond te horen of dit de laatste stap zal zijn, wil ik die vraag gerust beantwoorden. Het gaat hier duidelijk niet om de laatste stap. We zullen in de toekomst nog andere stappen zetten. De Vlaamse regering wil alles in het werk stellen om nog tijdens deze legislatuur een bijdrage te kunnen leveren aan de verdere uitvoering van haar eigen institutioneel regeerakkoord.

Deze stappen in de staatshervorming vormen een belangrijk aspect van het Vlaams regeerakkoord. Indien het voorliggende akkoord niet wordt goedgekeurd, kan de Vlaamse regering dit niet negeren. We zullen dan niet kunnen zeggen dat er niets aan de hand is en vervolgens weer overgaan tot de orde van de dag.

Dit betekent dat iedereen in eer en geweten zal moeten oordelen. Men kan van de Vlaamse regering niet verwachten dat ze een tandje bijsteekt en ervoor zorgt dat alles voor 2001 rond is om de zaak nu, zes maanden later, weer uit te stellen tot na het Europese voorzitterschap van België. We moeten deze stap nu zetten en iedereen moet die stap in eer en geweten zetten.

Iedereen moet voor zichzelf uitmaken of hij dit akkoord kan ondersteunen. Ik ga er evenwel van uit dat op het moment van de eindstemming een voldoende grote meerderheid bereid zal zijn om deze voor Vlaanderen belangrijke stap effectief te zetten. Ik heb hier het volste vertrouwen in. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Van Vaerenbergh en door de heer Van Rompuy werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk dinsdag 29 mei 2001 om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13 uur.*